

509716

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 6.

NO. 168

నంపుటము. ౬

చెన్న పట్టణము 1919వ సం॥ ఆక్టోబరు నెల 24 వ తేది శుక్ర వారము
సిద్ధాంతి నామ సంవత్సర శాశ్వత మాస శుద్ధ దశమి.

సంచిక ౧౬౮

అమృతాంజనము

తలనొప్పులకు క్రసిద్ధి కెక్కినది.
ఇతర వీధిమైన నొప్పులను కూడ
మా అమృతాంజనమును వాడి
వంతమాత్రమున నయమగును.
సులభ వల 0-8-0 అణా.

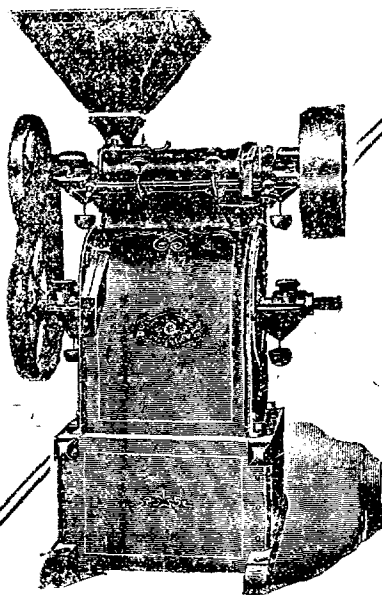
మోహిని తైలము రు 0-12-0

తామర తైలము 0-6-0

దంతచూర్ణము 0-2-0

అమృతాంజనం డిపో,

6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

Genuine Engelberg Rice Hullers

are in use in every Rice Milling District in India, and are giving satisfaction wherever installed.

We prepare and submit estimates for all sizes of Rice Mills equipped with Engelberg Hullers, and Shellers, and driven either by our own well-known Steam Plants or BLACKSTONE Liquid Fuel Engines.

Note.—Genuine Engelberg Machinery and the Spare Parts for same, can be had only from us, as we are Sole Agents and Distributors.

MARSHALL, SONS & CO. (India), Ltd., Engineers

9 Second Line Beach, Madras (P.O. Box 141)

and at BOMBAY, CALCUTTA, BEZWADA, LAHORE and TANJORE

నమ్మకము

నచ్చునిది వెంటనే వాపీను పుచ్చుకొనెదము.

బంగారు, వెండి, రాళ్ళనగలు

ఉమ్మిడి - రామయ్య శెట్టి,

గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

నగలవర్తకులు, మదరాసు.

నగలు వాణ్యముగాను, ధూళితోడను సుమైన ధర
లకు విక్రయించబడును. తయారైన తేనివాటిని అతి కి
ప్రముగా కాలతామసములేక తయారుచేసి ఇవ్వబడు
ను. ఒకసారి ఆర్డరుయిచ్చి నగలు తయారు చేసుకొన్న
వారికి నమ్మకవిషయము తెలుసును. (1842)

కారణం బ:— ఇది శ్రీధర్మబోధిని నామ నాటకము
అంశర బదిలీకరణమును. వల 0-4-0 పాస్తీల తేలు.
విద్రుప్తికా కార్యాలయము, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

మిక్కిలి ప్రశస్థమైన వరిమళ్లద్రవ్యము

ఓటో దిల్లహారు (రిజిస్టర్డ్)

వరిమళ్లద్రవ్యముల కన్నీటికి కిది రాజు

ఇండియా శాశ్వతమునందు జరిగిన అన్ని పదార్థములందును చాల
తరహాను ప్రశంసా తరహాను నియోజ్యుడైనది.

దీనిలో సారాయి శంఖంధ మేమియును లేదు గాన ఆచార
పరలందరైన గూడ దీనిని నిరభ్యంతరముగ నుపయోగింపవచ్చును. తలు
విధములగు పుష్పముల నువానన దీనియందు గలదు. ఒకటిరెండు
చుక్కలు తేలుముగాను మిద తేనెన చాలును. అప్పుడే కోసితెచ్చిన
పువ్వులకున వ్యాపించు వరిమళ్లమునటి వరిమళ్ల ముత్యములముగ
వ్యాపించుచుండును. దీని నువానన నిలచునంతకాలము మిదయే పరి
వర్తకమునకును నిలువదు. వెర్రినైజు (అరజపున్నుట్టి) రు 2-0-0
మధ్యనైజు రు 0-12-0 చిన్ననైజు రు 0-8-0 వి.పి. చార్జి రు 0-5-0.
మిథులమునందు వరంగిల్ కోరి సోల్ ఏజెంట్లకు వ్రాయుడు.

అంస్కో ఇండియాను డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ,
(D 126 W 100) 155 జుమ్మామసీదు, బొంబాయి.

అమృతాంజనం డిపోవారి శోషధాలయమునందు అమృతాంజనం, తామరతైలము, మోహినితైలము,
దంతచూర్ణము మొదలగు ముఖ్యోషధములే గాక, ఇతరము లగు మందులు కూడ అనేకము లున్నవి.
కావలసినవారు కేటలాగును తెప్పించి చూడవచ్చును. కేటలాగునకు వ్రాసినచో తక్షణం పంపెదము.

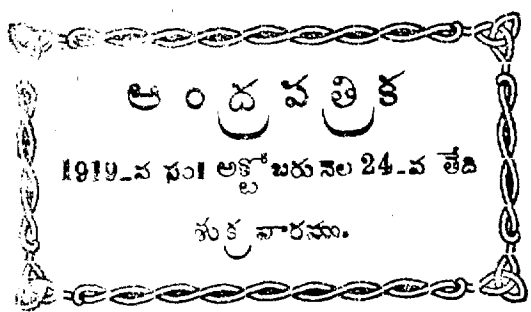
(వంశూరి సుబ్బారావుగారు.)

మ. త్రిమూలన వామ మూర్తుని యనవదనియూఁ జను
మల సంధిమల యంటిమనియూఁ శ్రీపంతుఁగారు నెత్తును
మ. ఇది వారు నగమ వాదయూని వినుమొనినట్లే! ద్వితీ
వర్ణనా నా మనమిప్పు డెంచుచున్న యాంధ్రీశ్రీమూలన

‘కర్మ’ కల్ప మొకచోరే నకు భాగ్యమునకు ‘విడుద’య
ననగు గా! క్షుత్రిమునకు జన్మత్వో బుట్టు పేరునొడి.
విష్ణుబంధు కర్మ, క్షుత్రిమునకు కర్మ, వైష్ణవుడు గుప్త,
మృగిడు దాసు, కలమలను నేలగ చిరునవ్వులుగా ధరంప

అంతయుకే గణపతిశేవుని గావలెను. ఈ గానముల మూలములందువలననే కేవలము పరజేబాలుల ప్రోటోడిన రిపోర్టులనుబట్టి కాక తీరపరీక్షకు లోనుగావలసి యున్నది. అంతరితమునవి ప్రమాణములు కానేరవు. గణపతి శేవునకు 200 సంవత్సరములకుం దిమ్మననున్న యిదిగల్గి గానము సంధి కాకతి మోగవలయు నమ్మి ప్రతాపవతి, సిద్ధేశ్వరచక్ర వర్ణములను నమ్మకుండుటకుం గారిణములు లేవు. కావున ప్రస్తుత ప్రతిముఖపీఠి శ్రీ గంతులుగాన వ్రాసివట్టు కాళింకులపాటి కాకుండుట వలనను, ప్రాచీనలేఖ్యములు వరస్పర విరుద్ధము గుటను నది చక్కగఁ బరిశీలప రలయును. వరిశీలించి శ్రీ గంతులుగా రుదాహరించిరే కాననములన్నవో నీభేదము కేవల గారణముల రయనలెను. అంతే గాని గణపతిశేవుని గురువుత్వముగ వేసిన కాననములయందలి నూర్గురజేబుని చెప్పిన ప్రతియర్థము నతిశయోక్తులని విద్యావాదుని గ్రంథము ప్రకారముగఁ దీసికొనుట కేవలము పోరబాటు. వారు తీసికొనిన పరకా గానములును గణపతిశేవుని శ్రుతియర్థమునకు భంగములు కావు.

(ವೆಸಿಡೇಂಟು.

ఆంధ్ర పత్రిక

1919-వ సం॥ అక్టోబరు నెల 24-వ తేది

శుక్రవారము.

నాయకులు: అనుచరులు

నాయకులకు, అనుచరుల ఉండవలసిన సంబంధము గూర్చి వాదప్రతివాదములు చాలకాలము నుండియు జరుగుచునేయున్నవి. ఒకవత్తుము వారు, నాయకు నొకమారు నియమించుకొనిన పిమ్మట, ఇక వారి నెట్టి సందర్భములందును అనుసరించి ఉండవలయునని వాక్రుచ్చెదరు నైశ్యములో, సేనానాయకుని యాజ్ఞలను మారు మాటాడక ననుసరించు నటులనే, నాయకు డే త్రోవ దొక్కినను అనుచరుల త్రోవ దొక్కవలయునని, వీరు చెలుపు చుందురు. రెండవవత్తుము వారు, వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యమునే ప్రధానముగ నైకొని, అనుచరుని విధేయత నెల్లప్పుడును కోరుటకు నాయకున కధికారము లేదని వాదించుదురు. ఇతరుల వాదములందును కొంతవడి సత్యముగలదు. కాని రెండును పూర్ణ సత్యములు కానేరవు. అనుచరులు విశేషముగనున్నప్పుడే నాయకు లుద్భవింపగలరు. అనుచరులు లేని నాయకు లుండుట సంభవింపదు. అనుచరులలో నుండేభావములను నాయకుడు ప్రతి ఫలించజేయ గలుగును. తదనుగుణ్యముగ వర్తించుట కనుచరులను ప్రోత్సహము జేయ గలుగును. నాయకుడు కార్యావసరము కట్టముండజై దిననే, అనుచరులు వారిననుసరించుదురు. నాయకుడు లేరుగా సమయములందు వెనుదీసే నేని, అనుచరుల విశ్వాసము నాతను కోల్పోవును. నాయకత్వమున కప్పుడు భంగము వాటిల్లును.

నాయకుడు తాను మాత్రము కార్యోత్సాహముజూపిన చాలదు. అనుచరులను కార్యపరమగుల జేయ గలిగియుండవలెను. వారిలో నూతనాశయములను ప్రజ్వలించ జేయుచుండవలెను. గమ్యస్థానమును తేటతెల్లముగ జూపుచుండవలెను. ఆపత్సమయములందు వారికి ధైర్యము బురికొల్పుచుండవలెను. ఒక దృష్టితో జూచిన, నాయకుడు అనుచరుల ననుసరింపవలసి యుండును. అనుచరులు నాయకులను నడువవలసి యుండును. ఈ రెండు విషయములును మొట్టమొదట విరుద్ధముగ గాన్పించవచ్చును. కాని, కొంచె మాలోచించిన దాని సత్యము తేలుకదాదు. ప్రజల మనముల ననేక భావము లావహించియుండును. వాటిని తిన్నగ వెలిబుచ్చుటకుగాని, వాటిని గూర్చి సహేతుకముగ చర్చించుటకుగాని, వాటి ననుసరించి తాము నడచి సతరులలు నడచునటుల ప్రోత్సహకరములకుగాని, ప్రజలలో ననేకులకు శక్తి యుండదు. ఇట్టి సామర్థ్యము గలవారు మాత్రమే సామాన్యముగ నాయకులుగ నుండురు. ప్రజలు వారి ననుసరించుదురు. ప్రజల మనోభావముల కొక రూపమియి లేనివాడు నాయకుడుగ వరిగణించబడదు. అందుచే, అనుచరులే నాయకునొకవిధముగ నడిపించుచుండురు. నాయకులకును, అనుచరులకును అన్యోన్యాశ్రయమున్న దనుట నిశ్చయము. అనుచరుల విశ్వాసమును, విధేయతను సంపాదించ గలిగిన నాయకుడే నాయకుడు. అనుచరులు, బలవంతమునై నెట్టి నాయకునైనను అనుసరింప

జాలరు. బుద్ధి పూర్వకముగనుద్భవించని విధేయత, నాయకులకు గాని అనుచరులకుగాని లాభకరము గాదు.

నాయకుడందుచే అనుచరుల మనోభావములను కనిపెట్టుచుండ వలయును. ఒక్కొక్కమారు, తనస్వాభిప్రాయములను సహితము వెనుకకుజెట్టి ప్రజాభిప్రాయముల ననుసరింప వలసియుండును. అంతమాత్రముచే, ప్రజలు తప్పుద్రోవ ద్రోక్కుచున్నప్పుడు, నాయకుడువారిని మరలించ నవసరము లేదని, మేము తెలుపుటలేదు. సహేతుకముగ ప్రజలకు వారిలోకముల చెలుపుట నాయకునిధర్మమే. ప్రజలొకవేళ తక్కువమార్గముపుడు ద్రోక్కినను, కొంతకాలమునకు తమలోకములను గ్రహించ నేర్తురు. సంఘమునందే భగవంతుడు గలడని, నాయకులుగురైలుగుట యవశ్యకము. సాధ్యమగునంతవరకు ప్రజాభిప్రాయమునకు మొగ్గుట, అవసరమే ప్రజా ప్రభుత్వమునందు నాయకుల కీట్టి ముఖ్యతకణము లలపడుట యవసరమగును. ఏ నాయకుడయినను స్వత్రయోజనము కొరకు అనుచరుల భావములను పూర్తిగ నుల్లంఘించి నడుచుచో, ఆవైన ప్రజలు వారి ననుసరింపజాలరు ప్రజల సత్తుడు నిండించుటవలన గాని, భయపెట్టుటవలనగాని, ప్రయోజనము గలుగదు. తన ననుసరింపలేదని, నాయకు డప్పుడు వగచుటవలనను ప్రయోజనముండదు. యుద్ధసందర్భపు సామ్యము, సామాన్యజీవితమున కిక్కరకురాదు. యూరపియను మహాసంగ్రామము, ప్రవృత్తు సైనిక నిరంకుశత్వమును మొదలుట రూపు మాపింది. మనుష్యుని యంత్రముల బోల్కిజూచెడి ప్రవృత్తు వద్దతి ఆత్మ వివాళకరమని ఋజు వయ్యెను. సైనికులకు గూడ అర్హస్వాతంత్ర్య ముండవలయుననియు, వారు అంధఃప్రాయముగ నైన్యాభివతి ననుసరించుట లాభకరముగాదనియు, బోధించెడి బ్రిటీషు వద్దతియే తుదకు విజయము గాంచినది.

అనుచరులు నాయకు ననుసరించుటలో విచక్షణ జూపవలెను. విచక్షణలేకుండ, గతానుగతికలపలె ననుసరించెడి వారు, తుదకు నష్టముల పాలగుదురు సంగ్రామమునందే నక్కరకురాని వష్యనువద్దతి సామాన్యజీవితమునందక్కరకు వచ్చుననుట దుర్లభము. అంధఃప్రాయముగ నాయకుల ననుసరించుట లాభకరము గాకబోయినను, శిక్షణమునకు ఓర్వజాలని ప్రజలు బాగు పడనేరరు. తమకు విశ్వాసపాత్రు డగు నాయకు ననుసరింపక, ఇచ్చవచ్చిన మార్గముల బట్టెడి ప్రజలేమాత్ర మభివృద్ధిజెందజాలరు. ప్రజలనేక మారులు తక్కువద్రోవ తోక్కుచుండురు నాయకు డట్టి లోకములను చూపినందులకు, అనుచరులు గినియుట వలన లాభము గలుగదు. యశోవామృత్యోవా యని, అనుచరులు సాధారణముగ నాయకు ననుసరింపవలసి యుండును. నాయకుడు కార్యోత్సాహము జూపుచున్నప్పుడు, అనుచరులు వెనుకంజనైది, భీరుత్వము జూపుచో, నాయకుని ప్రయత్నము లన్నియు విఫలము గాక మానవు. నాయకు లని అడిపించుకొన గలవారు అరుదుగ నుండురు. స్వాధికరత్వముచే ప్రేరేతులుగా నంతవరకు, నాయకులు కొన్నిప్రమాదములకు లోనయి నను, ప్రజలు వారి ననుసరించుట అవసరము. నాయకు డొకమార్గము ద్రోక్కి అనుచరులను ఘనపథమున గొంపోవుచుండునపుడు, అనుచరులు నాయకునివదలి వేరొకమార్గముబట్టిరేని, మితిలేని నష్టము వాటిల్లును. సంగ్రామమధ్యమున, సేనానాయకుని సైనికులు విడచి పారిపోవజాలరు. సైనికులలో నట్టినిరాశ ప్రబలకుండ ప్రోత్సాహ

పరుపవలసిన బాధ్యత సేనానాయకునిపై నున్నటులనే, నాయకుని వదలి అనుచరులు వేటు మార్గము బట్టకుండ ప్రోత్సహకరచెడి భారము నాయకునిపై నిలచియుండును. నాయకుడు ప్రజలను సాధ్యమగునంతవరకు తనలో గొనిపోవుటకు ప్రయత్నింపవలయును. అనుచరులు నాయకునిపై విశ్వాసముంచి, సాధ్యమగునంతవరకు వారిని విడువకుండ అనుసరించుట యవసరము. అనుచరులును, నాయకుడును గూడ నిర్వహించవలసిన బాధ్యత లనేకములు గలవు. ఇతరులును తమతమ బాధ్యతలను సక్రమముగ నిర్వహించ గలిగినపుడే, దేశాభివృద్ధిసాధ్యమవును.

కొలది కాలములో, భారతపర్షమునకు బాధ్యతాయత ప్రభుత్వవిధానము ప్రసాదించబడనున్నది. అనేక రాజకీయవత్తుములు ప్రబలమయ్యెడి సూచన లపుడే గాన్పించుచున్నది. ఇట్టి వత్తుములు ప్రబలట మంచి యైనను చెడ్డయైనను, సామ్యత్వ రాజకీయ విధానపు వర్తనసానము హిందూదేశమునకు గూడ దాపరింపక మానదు. వివిధవత్తుములతోబాటు వేర్వేలు నాయకు లనేకులు బయలు వెడలుదురు. అన్ని వత్తుములును దేశాభివృద్ధినే ప్రధానముగ నుంచికొని కృషి సలుపుచో, దేశాభిప్రాయములు నష్టము నెంతమాత్రము గలిగింపవు. అతివాదు లెపుడును, సర్వరాభివృద్ధి గోరుచుండురు తీవ్రగతివలన నష్టములు గలుగకుండ, మితవాదులు వెనుకకు లాగుచుండురు. ఇతరువత్తుము లుండుటయు సక్రమాభివృద్ధికవసరమే. అందరును మితవాదు లగుదురేని, సంచలనమున కవకాశము లేక అభివృద్ధి స్తంభించవచ్చును. అందరును సతివాదు లగుదురేని, తీవ్రమనముచే ననేక మగు తొందరలు గలుగవచ్చును. స్వకరిపాలనము ననుభవించెడి దేశములలో, నిట్టి వత్తుములు ప్రబలియేయున్నవి. వీటికి శాఖోపశాఖలుగ ననేకవత్తుములు వెడలుచుండుట మనము కాంచుచునేయున్నాము. ఎన్ని వత్తుములు బయల్పెడలినను ప్రమాదము లేదు. అందరును దేశాభివృద్ధినే పరమోపధిగ నుంచుకొని కనిజేయుచో, ఎట్టి సంఘర్షణమునకును తావుండదు. నాయకులకును, అనుచరులకును, ఉండవలసిన సంబంధముల గూర్చి, ఎల్లరును మనము జేయవలసిన తరుణ మిపు డాసన్నమయినది. ప్రజలు బాధ్యతాయత ప్రభుత్వమును నిర్వహించునటుల కృషి సలుపవలసిన భారము నాయకులపై నిలచి యుండును. ఇతరులును తమతమ బాధ్యతలను గురైటిగి పాటుబడిరేని, లాభము గలుగుట, నిశ్చయము. అనుచరులవిశ్వాసమును గాంచని నాయకులుగాని, నాయకులను తృణీకరించి స్వేచ్ఛగ ప్రవర్తించెడి అనుచరులుగాని, కరిపాలనా చక్రమును కొనసాగింపనేరరు. నాయకులను నడువగల అనుచరులను, అనుచరులనుండి విధేయతను సంపాదించగల నాయకులును బయల్పెడలినపుడే, హిందూదేశము, ప్రపంచరంగము సం దర్భాస్థానము బడయుగల్గును.

ప్రాచీన నారీమణులు

ప్రాచీనకాలమునందు, బుద్ధివైభవమున ప్రఖ్యాతి గాంచిన స్త్రీలనేకులు గలరని, దృష్టాంతములు గాన్పించుచున్నవి. వేదకాలమందలి గార్గి, మైత్రేయి మొదలగు నారీమణుల ప్రఖ్యాతి నేటికిని నిలచియున్నది. ఋక్కుల గొన్నింటిని స్త్రీలు రచించినటుల విశదమగుచున్నది. శాళిదాసునకుమారసంభవమున పార్వతిదేవి అఖిలవిద్యల నేర్చి

నటుల వర్ణించబడెను. పురాణములం దనేకమంది స్త్రీలు, విద్యను, కళలను మొదలగు వాటి నభ్యసించినటుల దృష్టాంతములు గలవు. పౌరాణిక కాలము నటుంచి, పౌర్ణమియును వర్ణించిన, పౌర్ణమి వ్యాపకమునకు విశేషకృషి సలిపిన వారిలో స్త్రీలనేకులున్నటుల, డాక్టరు గాధా కుమార ముఖర్జీగారు, గతవారపు కామవీలు పత్రికకు వ్రాసిరి. ఈ వ్యాసము నూతన విషయముల ననేకముల చెబుచున్నది బుద్ధజీవుని ముఖ్య శిష్యులలో ప్రపంచభోగములను త్యజించిన స్త్రీలనేకులు గలరు. వారిలో వదముపురిని, బుద్ధుడు ప్రత్యేకముగ పేర్కొని, వారి యత్నప్రవృత్తులను వెల్లడించెను. వీరిలో ధర్మదీనా అను నామె చారిత్రము మిగుల శ్రేష్ఠమైనది. ఆమె భర్త యత్యాశ్రమమును స్వీకరించునపుడు, ఆమె కొరి నంత ధనమిచ్చెదనని వాగ్దానము జేసెను. కాని, అందుకామె అంగీకరింపక, తానుగూడ ప్రపంచ సౌఖ్యమును విడచి, మత వ్యాసంగమున కాలము గడిపెను. తుట్టతొడకు, ఆమె భర్తయే నామెవద్ద ననేక ధార్మిక సత్వములను గ్రహించెను. బుద్ధుడు మొదట స్త్రీలను శిష్యులగ గ్రహించలేదు. బుద్ధుని పిసలల్లి ప్రోద్బలమున, ఇందుల కాలదంగీకరించెను. ఈమె, ప్రపంచ సౌఖ్యములను విడనాడి, ఆధ్యాత్మిక జీవితము బ్రవేశించెను.

ఈమెతోబాటు 500 మంది స్త్రీలు యత్యాశ్రమమును స్వీకరించిరి. సంఘమున దలి అన్నితర గతులనుండియు, పౌర్ణమి వ్యాసములు బయలు వెడలిరి. సామాన్యము నామె రాజసేవకుని కుమార్తె. రాజగ్రహద్వారము వద్ద, ఆమె పౌర్ణమియును బుద్ధునినుండి గ్రహించెను. ఆమె, జీవితపు బాధల నుండి తప్పించుకొనుటకు గాక, త్యాగపు శ్రేష్ఠతను గుర్తించియే ధార్మిక జీవనము నారంభించెను. అనోపమ అనునామె, మిగుల భాగ్యవంతముగు కుటుంబమున జన్మించెను. నిరుపమాన యగు సౌందర్యముతో నామె విరాజిల్లుచుండెను. ఆమెను వెండ్లియాడుటకు ధనవంతు లనేకులు పోటీబడి, కరుణించు సాగిరి. ఎంతటి శుల్కము నైనను, ఇచ్చెదమని తెలిపిరి. కాని, ఆమెకు ప్రపంచ భోగములపై ఇచ్చలేకుండెను. సంసార యాత్రను జరుపుట కామె మున్ను ఒప్పులేదు. ఆమె వెంటనే బుద్ధుని యొద్దకుపోయి, ఆశ్రమము స్వీకరించి, ఆధ్యాత్మిక జీవితమున వాసిగాంచెను. బీదవారలలో గూడ నిట్టి దృష్టాంతము లనేకములు గలవు. వీరిలో ననేకులు ప్రపంచబాధల సహించ జాలక, సన్యాసిని లయిరి. తేమ అనునామె, చింతిపార అను రాజభార్య. ఈమె హృదయమున మార్పుగలిగించుటకు రాజే ముఖ్యకారకుడు. తుదికిమె ఆశ్రమము నైకొనెను గొప్పధనవంతుని భార్యయగు సుజట అనునామె గూడ సీమతో బాటు ఆశ్రమ స్వీకారము గావించెను. కాక, అను నామెచరిత్రము వింతను పురికొల్పు చున్నది.

ఈమె మొదటభర్తను వేధించుటచే, భర్త ఈమెను విడచి యత్యాశ్రమము నైకొనెను. భర్తతో గలిగిన ఎడతాటును సహించజాలక, ఇల్లువాకిలిని శిశువునువదలి, భర్తమార్గముద్రొక్కి తుదికిమె పౌర్ణమియును నవలంబించెను. మరియొక స్త్రీ తన శిశువు చావగనే, బుద్ధునియొద్దకు వెడలి బ్రతికింపు మని వేడెను. ఇంతవరకు మరణ మెన్నడును సంభవించని గృహమును వెడకి, అక్కడి నుండి నొక ఆవగింజను తెచ్చున మని బుద్ధుడడిగెను. అంతటితో, నామెకు జ్ఞాన ముదయించి, దుఃఖము తెల్లరకును సమానమే యని బోధ పడెను. ఆమె ధార్మికజీవితపు పరిశుద్ధతను గ్రహించి బుద్ధు డామె నొక ఆశ్రమాధికారిగ నియమించెను.

సుందరి, అను మరియొక సన్యాసిని, అధికసౌందర్య వంతురాలుగ నుండెను. ఆమె, కాశీనగరమునందలి గొప్ప ధనవంతుని, వారసురాలై యుండెను. సౌందర్య మరణమువలన, ఆమె హృదయము కలత జెంది, ప్రాచీన భోగములు బుద్ధుని ప్రాయము లని, నామెకు తోచెను. వెంటనేనామె ప్రాచీన విషయాకర్షణముల నెల్లప్పు విడనాడి, తల్లినివేడి బుద్ధునిశిష్యురాలయ్యెను. సన్యాసినిలని, వీరు ప్రపంచ బాధ్యతల నెల్ల విడనాడి, జపముచేసి కొనటతో మాత్రమే కాలము గడుపలేదు. సాంఘిక సేవయందును, పౌర్ణమి వ్యాపకము నందును, వీరు మిగుల కష్టుడలతో పాటుబడిరి.

వీరిలో కొందరికి వక్తృత్వ సామర్థ్యముగల దట. తత్పాఠ్యమును పయోగించి, వీరు మత వ్యాపకమునకు గడింగిరి. శుక అను నామె వాగ్ధోరణిని వినుటకు, వేనకువేలు జనము ప్రోగయి వినుచుండెడి వారు. కతాకర - ను నామెయొద్దకు దాఖతులగు ననేకమందిస్త్రీలు వెడలి ఉపశమనము బొందుచుండిరి. బాధజెందుచున్నవారిని, తొరడించి చేతనయిన సాయముజేయుటకు సన్యాసిని లందరును పూనుకొన చుండెడివారు. ఈ వృత్తాంతము బట్టికాదిన, పౌర్ణమి వ్యాసములు స్వార్థపరత్వముచే ప్రపంచమును విడువక, ధార్మికజీవితాభిలాష చేతనే ఆశ్రమమును స్వీకరించిన తేటపడగలదు. ఇట్టి యత్నప్రవృత్తి స్త్రీల నిదర్శనములు, ప్రాచీన చారిత్రమునందు గాన్పించుచున్నవి. స్త్రీల యభ్యున్నతి గూర్చి పాటబడుటకు, భారతీయులు నిన్న నేడు మొదలిడి యుండలేదు. హిందూదేశ చారిత్రము దెలియని విదేశీయులు, ప్రాచీనచారి త్రికవిషయముల గ్రహించక, క్రొత్తవద్దతులను ప్రవేశపెట్టి జూచుచున్నారు. ప్రాచీన భారతీయుల జీవితములను పురికొల్పి, ధర్మజీవనము, స్త్రీ, పురుషు లుభయులు మతబద్ధతలై యుండెడివారు. అట్టి యాదృశ్యమును వదలి, కేవలము విహిక భోగభిలాషనే గమ్యస్థానముగ దీసికొని, స్త్రీల యుద్ధరణమునకు గడంగెడి ఆధునికుల ప్రయత్నములు విఫలము గాంచకమానవు. ప్రాచీనకాలపు త్యాగబుద్ధితో సంఘసేవాభిలాషను మిళితము జేయుచో, స్త్రీ ప్రపంచము తిరిగి సముదితస్థాన ముక్రమించి, హిందూ సంఘమునకు మహోప కారము గావించ గలుగును.

నాయకులను గౌరవించుట

కండిత మదనమోహన మాలవ్యా, కండిత మోతీలాలు నైహూ, స్వామిశ్రద్ధానంద గార్లు, వంజాబు క్రజు కృతజ్ఞతకును వందనము లకును బాత్రులగుచున్నారు. వారియెడల వంజాబు క్రజు లకుగల గౌరవమున కిప్పుడు మేర గాన్పించుటలేదు. తమ కృతజ్ఞతను బహిరంగముగ వెల్లడించుటకు, ఆహ్వాన సంఘసభ్యులలో 18 మందిగలసి, సంఘ కార్యదర్శి క్రింది లేఖ నంపిరి.

“ఆహ్వానసంఘసభ్యులగు మేము, వంజాబు క్రజులకు జేసిన మహోపకారమునకై మాలవ్యా, మోతీలాలు నైహూ, స్వామి శ్రద్ధానందగార్లకు కృతజ్ఞతాపూర్వకముగ నొక విజ్ఞాపనపత్రమును మన సంఘమువారు రాజోపు కాంగ్రెసుసభలో సమర్పించవలె నని, ఒక తీర్మానమును 19-వ తేదీ జరిగెడిసభలో నుపపాదించెదము.”

ఆహ్వానసంఘము వారి వక్షమున మాత్రమే గాక, హిందూదేశీయు లందరివక్షమున వారలకు విజ్ఞాపనపత్రమును సమర్పించుట భావ్యముగ నుండును.

నువార్త

కాంగ్రెసు వందరిని నిర్మించుటకు, అమృత సరపు డిప్యూటీ కమిషనరుగారును, మ్యూనిసిపలు సంఘమువారును, ఆయిచ్ ఏఫ్ పార్కు ప్రదేశము నుకయోగించికొన నిచ్చినటుల, నేటి తంతివార్తలు చెప్పుచున్నవి. ఇంత వరకు మంచి వార్తయే. కాని, వంజాబుకలవరము గూర్చి చర్చించ గూడదను వరతుకులోబడియే యిట్టియత్న విచ్చిగా యను సందాయము మాత్రము పరిష్కార మగుట లేదు.

యావద్భారత ప్రథమ గ్రంథాలయ మహాసభ.

ఈసభ ఆహ్వానసంఘమునకు యాక్రింద పేర్కొనిన వాత క్రొత్త ఆధికారసభ్యులుగా ఎన్నికొనబడిరి.

టి. ప్రకాశంగారు రిర కార్యదర్శి, ఎ. మహేశ్వర కృష్ణగారు ఆడయార్ (ప్రదర్శన కార్యదర్శి, యస్. గురుసామి శెట్టిగారు భోజనకసన సౌకర్యములకు కార్యదర్శి, గా. పితా పురం, రామబాధ రాజాలను ఉపాధ్యక్షులుగా నుండ ప్రార్థి తవలెనటాడ తీర్మానింపబడిరి.

ప్రతినిధుల చార్జి రెండురూపాయలు. భోజన కసన సౌకర్యములు ఉచితము. మహాసభకును, ప్రదర్శనమునకు ఇతరులకు టిక్కెట్టు కి అనాదు.

మహాసభయందు చదువరులు ఉపన్యాసములు.

ఆహ్వాన సంఘమువారు ఇంతవరకు ఈక్రింది ఉపన్యాసముల నంగీకరించి.

(1) మైసూరునందలి గ్రంథాలయోద్యమము, సి. నాగప్పగారు. డి. ఎ. యల్. యల్. డి.

(2) ఆంధ్రదేశమునందలి గ్రంథాలయోద్యమము — యస్. వి. సరసింహాకృష్ణ డి. ఎ.

(3) పునర్జన్మయందలి గ్రంథాలయోద్యమము:—ఎ యస్. మద్దు కృష్ణయ్యర్.

(4) ఆమెరికా కేశపు గ్రంథాలయోద్యమము:—ఎ నారాయణరావు ఎం. ఎ.

(5) మునిసిపల్ సహాయ గ్రంథాలయములు స్టేట్ ఏజెంట్ గ్రంథాలయము— సి. నాగప్పగారు.

(6) లాహోరులో 1918 సంవత్సరమున జరిగిన యా క్షరక గ్రంథాలయాధికారిల మహాసభ - బాక్ బాన్ మున్ ట్ (కలకత్తా)

(7) కల్లిక్ గ్రంథాలయము:— యం. ఆర్. రామ స్వామయ్య.

(8) మాంఛెస్టర్ ఉచిత గ్రంథాలయము హిందూదేశీ కమిటీ ఆదర్శములు—డి. సహాకర్ డి. ఎ. డి ఎస్. సి

(9) గ్రామగ్రంథాలయముల సంస్కరించుట:— యస్. వి. సరసింహాకృష్ణ గారు డి. ఎ.

(10) పుస్తకములు కత్రికల వీటివియర—కృష్ణయ్య భావయ్యకల ఆకర్షకత—సి. నాగప్పగారు.

(11) గ్రంథాలయాధికారి ధర్మము—టి. వెంకటేశ గారు.

సంస్కృత మహాసభ:— ఆఖిల భారత సప్తమ సంస్కృత మహాసభ కలకత్తా నగరమున సీతకాలమున జరుగును. ఈ నడుమ 50 ఆకుతోమ మోర్టీ గారి అధ్యక్షతక్రింద రెండు సభలు జరిగినవి. చాలరుండి వండితు లా సభలకు వచ్చిరి. సన్మానసంఘమునకు 50 ఆకుతోమ గారధ్యక్షుడుగాను బరద్వాడు, కాసింబాద, నేపాళ, మహారాజాలకు మహారాజా 50 ప్రోద్బలములూ లాగోరు, తారకేశ్వరము మహాంతు, మహామహోపాధ్యక్ష కామాక్షిబాధ తిర్మివాడిని గార్లు ప్రోద్బలములుగాను యోజించబడిరి. కార్యనిర్వాహక సంఘ సభ్యులుగూడ నియోజితబడిరి.

వివక్షరూ:— మళ్ళియాప్త్యములందు పరల వివక్షరము బయలుపేరు నేమో అను ఆశయానమున దానిని ఆదేశి తేయుటకు కలయు మయలను కొనకుట దొరతనమువారు 45 శేల మాపాయల కొనంగిరి.

విశేష తంత్రీవార్తలు

[వైటరు - వ జెస్సీ]

ఇంగ్లాండు

పారశీక చక్రవర్తి.

లండను, అక్టోబరు 17:—పారశీక చక్రవర్తి కాదరణ క్రమము నన్నియందు శోక బంగారు నెలైత బహుమతి చేయుటకు నిర్ణయము చేసిరి. విందునకు పిలువబడును లండను కార్మికములకు రంగీకరించిరి. అంగ్లవారు ఒడంబడికల ననుసరించి చాలాభాగము గలగ గలదనియు, పారశీక చక్రవర్తి ఆత్మవిక్రమముగ నానందమును పొందును తీర్మానమును పాటించి వర్తించెను. పారశీక చక్రవర్తిగారు బ్రిటను నందలి ముఖ్యవారముల నన్నిటిని బాడ నెట్టించుచున్నారు.

ఇండియా వైద్యశాల వ్యవహారములు.

లండను, అక్టోబరు 17:—వైద్యశాల వ్యవహారములను మాంబేరుగారి సలహానీతి నియమింపబడిన నష్టము జనరలు సర్ జే. బ్లామ్ ఛాన్సలుగారు వచ్చేవారము హిందూదేశమున కేరుచున్నారు.

అరబ్బీ ప్రభువుల ప్రతినిధులు

లండను, అక్టోబరు 17:—అరబ్బీ సార్వభౌమన కాలిఫర్న ముసలములకు అరబ్బీ ప్రభుత్వవిధివర్తనములు రెండు ఇంగ్లండునకు వచ్చినవి. మొదటి ప్రతినిధివర్గముకు మొయిట్ ఛాన్సలర్ గారు రక్షణముగనున్నారు. వీరి ఇలిస్ సాడ్ గారి కుమారులు. ఇలిస్ సాడ్ గారు నెలైత అరబ్బీ ప్రభుత్వమునది. రెండవ వర్గముకు కోమలు ప్రభువు మొయిట్ గారి వారసులు ఈ ప్రతినిధులు స్కాట్లాండును బాడ నెట్టిన నన్నిటిని లండనునకు వరకరి. ఇండియా అధీనువారు వారియొక్క మేముల బాచుచున్నారు.

ఇండియా ముఖ్య నైనికోద్యోగి.

లండను, అక్టోబరు 17:—సర్ జి. కె. పాట్రిక్ గాస్టానే ముఖ్య నైనికోద్యోగి రెడ్డి నెంటు జనరలు సర్ సి. డబ్లియూ. హాట్ గారిని నియమించుటకు మాంబేరుగారు రంగీకరించిరి.

హిందూదేశ పారిశ్రామికాభివృద్ధి.

లండను, అక్టోబరు 18:—కాయంటు కమిటీగారి యెదుట సర్ ధామకు హోలెండుగారికి పాత్రము నకునందింపై పుష్ప ప్రతి హిందూదేశ పారిశ్రామికాభివృద్ధి గూర్చి వివరించుచు హిందూదేశ నందలి నూతన వాణిజ్యములను గూర్చి ఎక్కువను, “ఏలము తెట్టి” పంచేడు దాదా హెచ్చరించుచున్నది. ఈ యేలము తెట్టినను విశేషవృద్ధులు సంభవించి నీతి నియమించువరకు మారకుండక దానిని తెలుపే వారిండుట అవసరము అని వ్రాయుచున్నది.

ప్రతివ్యాపారము.

లండను, అక్టోబరు 19:—లంగామై ప్రతివ్యాపారులకు వారలకును, పనివారలకును అక్టోబరు లగాయకు ఇతర ప్రతీకములనుండి ఎన్నియో అడ్డుముడ్చుచున్నది. వైసుండి తచ్చు అడ్డుముడ్చుట పనిచేయు వారికంటె చాల విశేషముగ నుండుటవలన ఈ సంకల్పరాంతము లోగా బట్టలకును నూలునకును ఇచ్చుండి గలగునేమోతని భయముగనున్నది.

బీసెంటమ్మగారి యభిప్రాయములు.

లండను, అక్టోబరు 19:—అబ్బగ్రంథ ప్రతినిధి సంకల్పం పగా బీసెంటమ్మగారిట్లు తెలియబడిరి. ఆర్థిక సామర్థ్యమునకు కోవిధివారము నీతుకున్న సంస్కరణములు సంకల్పితముగ నుండవలెను. కేంద్ర ప్రభుత్వమున కొంతభాగ్యత నొనగవలయును. ఈయర్థము సెంటిమెంట్ గా హిందూదేశములో పెక్కుమంది సంస్కరణములు విజయవంతము లగునట్లు ప్రతిపత్తింపెదరు. హిందూదేశములు సామ్రాజ్యములో కేరయందుకును చాల కుతూహలము నొందుచున్నది. మొదటి ఆధ్యక్షులను చాల అనుకూలముగనున్నది. మేమెట్లును విజయము నొందగలమని నే ననుకొనుచున్నాను.

బీసెంటమ్మగారి కేసు

లండను, అక్టోబరు 19:—డెయిలీ గ్రాఫిక్స్ ప్రతినిధి భాగము నిర్మి తును తాను హిందూదేశములో ఆరాజకమును

రాజ్యోపాధును బోధించుట నామ నిష్పందింతుడనని వ్రాసి రుజువులతో భంగము తెచ్చును గావున నందులకు తరిహారము చేయబడును నిర్ణయమునకును ఎరింటికో నెమన కోర్టులో దావా తెచ్చెను. తాము వ్రాసినది నిజమేననియు, తమ వ్యాఖ్యానము సరియైనదేననియు ప్రతికా సంపాదకులు వాదించుచున్నారు.

ఇన్స్పెక్షన్ జ్యూరము.

లండను, అక్టోబరు 19:—“సి ఆఫ్ యూర్యు” అను నైనికల ఓడలో నూతన ఇన్స్పెక్షన్ జ్యూరములో బాధ్యతను చూపును. ఆ యోగ ఇండియాలో బయలుదేరి ఈదికమే ఇరటికి వచ్చెను. వారిలో పెక్కుమంది పోర్టునెడ్డు వర్తనే ఓడకరి.

ప్రాచీన

జర్మనుల వార్తాపత్రిక.

స్టూరిను, అక్టోబరు 19:—ఉత్తరపాశ్చీమ దేశమున జర్మను లాక్రమించుకొని యుండునపుడు నుజెట్టు అడ్డునకు ప్రతికానివమున పరాను శ్రీపురుషులు కదిమండి కిషింపబడిరి. ముగ్గురు మరణములు, రక్తిన వాటి 5 మొదలు 7 సంవత్సరముల వరకును కలకారాగృహవాస కిషియు నిధింపబడినది.

జర్మనుల మోసము

స్టూరిను, అక్టోబరు 28:—హావాను ఏజెన్సీవారిట్లు తెలియబడుచున్నది:—నాగల విషయమున జర్మనులు సంధి వరకుల నల్లంఘంబు ప్రయత్నించిరి. ఓడల నిజముగనో మాటవాసిగనో దచ్చింపెనీల కమ్మివేయుచున్నాడు. యుద్ధ సమయమున కిట్లధౌతమున వహించి వారికెవరికి జర్మనీ యోధుల కమ్మివేయు నెంచినను విశ్రమించివా రంగీకరింపరని క్లెమెన్ట్ గోగారు బెన్జెను గర్వ మెంటువారికి తెలియబరదిరి తాము అంగీకరింపవలసిన నయమిట్ల నిర్దిష్టములనుక దని ఉన్నత సభవారు జర్మనీకి కోరిరి.

ప్రాచీన బృహత్పత్రము.

స్టూరిను, అక్టోబరు 22:—హావాను ఏజెన్సీవారిట్లు తెలియబడుచున్నది. పరానుపోలీసు వారు ప్రాచీన బృహత్పత్ర రాజకీయ సంబంధమును కట్టుకు పురి. క్రొవర్తము విశేషముగారాలయము దాంధ్రయ్యెను. ఆత్మేను లోకేయను తాటస్థితభావము వహించునట్లు చేయవలయునని కట్టు దారుల యుద్దేయ పరానువారి క్రభుత్వమునకు వ్యతిరేకముగ ఆత్మేను లోకేయనునందు పెద్ద ఆందోళన చేయుటకు కట్టు దారు లేర్పాటుచేసిరి. నవంబరు 9 వ తేదీని జర్మనీలో స్పార్ట్ కిస్తుల తిరుగు బాటులో జేరుటకు తగిన యేర్పాటు లాన రింపబడినది.

అమెరికా

అమెరికా నావికుల సమ్మెకట్టు.

న్యూయార్కు, అక్టోబరు 19:—క్రొత్తగా నేర్పకున బడిన సమాధానము వాదించునూడ లాంకుమై నావికులు తనివారంభింపలేదు. రేడియో గా పనిచేయ తనికరాకుందురే సమ్మెకట్టు విడిచి పంచేయువారి కెట్టి ఆపదము రాకుండ నైనిక రక్షకభటులు బాచులాగున నాగల యజమానులు యేర్పాటుల నొనరించిరి.

గుమ్మా

ఆఫ్ఘనుస్తానము, బోలైవిక్కుల కుట్రలు.

మాస్కో, అక్టోబరు 17:—కాయనాగ్ర:—ఎం. టి. చెరిక్, ఎం. తెనిన గారలు ఆఫ్ఘను ప్రతినిధుల నాదరించి ఆఫ్ఘనీ స్థానము చాల బలవత్తమైన దగుటవలన దానిలో సంధి సెనకించు కొనవలయునని సోదయట్లు ప్రభుత్వమువారి యజ్ఞక్రమని ఎం. టి. చెరిక్ గారు చెప్పిరి.

రుస్సాయుధము.

లండను, అక్టోబరు 19:—క్రాస్నాడిట్లు పట్టుకడిన తనుమాటను లండను నావిక నైనికాధికారులు నమ్ముచున్నారు. కాని పెట్రోగ్రాదు చుట్టునందము మూగియున్నారనియు దాని గాయట చాలకష్టమనియు మాత్రము వారంగీకరించెను. గాచీనా, క్రాస్నాడిట్లు సోమోలు పట్టుకడినవని బోలైవిక్కు లో తగ్గో ను చు న్నారు. ఎ స్టో ని య ను ను, జ న

రలు యాదెనిచ్చిగా రి కో గ ల సి క్రా పైన్ డి ట్టు నకు ఎదురుగనున్న క్రాస్నాడిట్లు రాగో రాగో నానుగైల్ దూరములోనున్నార. జనరలు డెనికెగారు మాస్కోనగరము మీదికేగుచు గతవారము 20000 మంది ఖైదీలను పట్టుకొనిరి. కాని ఓడలు చుట్టడింపబడిన దానిగ నరదు మాస్కోనగరమునైపు పోలేదు. కీపునగరము నింకవరకు తిరిగి స్వాధీనము చేసికొనలేదు. 15 వ తేదీని బోలైవిక్కు లాక్స్మికముగ దాని వైబడియాక్రమించుకొనిరి. అచట రెండు నైనికలు తమకత్తువుల తరములు చుట్టుకట్టులనున్న గ్రామములను తగుల బెట్టుచున్నారని బోలైవిక్కు లాక్ ప్రకటన వచ్చిరి.

హెల్సింగ్ బోర్న్, అక్టోబరు 19:—నేటి యుద్ధమున మరల క్రాస్నాడిట్లు పురమునై ఎట్ట బెండా ఎగుతుండెను. క్రాస్నాడిట్లు వద్ద ఫిరంగిదళములు రాత్రంతయు కుపాటల గాల్చినవి.

కర్నలు బెర్మాండ్ టెబుగారి నష్టములు

బెన్జెను, అక్టోబరు 19:—నాగలూజిగరు ప్రతికయొక్క మీటావిలేఖరి ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—కర్నలు బెర్మాండ్ టెబుగారు యుద్ధ, ద్వీపుల్ బోలైరాలకు గోల్పోయిరి. వాటోచుట్టును ఆరెనినైపును మూగియున్నది కత్తువుల తి భయంకరముగ నెరించుచున్నది.

కోర్టు ప్రకటనలంపు వారి

కొక విన్నపము.

అయ్యా, కోర్టుకు సంబంధించిన ప్రకటనలన్నియు చాల జిలుకు అక్షరములతో యేమియు తెలియక వ్రాయుచున్నారు. అటువంటి ప్రకటనలతో అక్షరము పొరబాటు కలిగినను వ్యవహారము చెడుచున్నది. కావున దయచేసి ప్రకటనలను వంపు వారు స్పష్టముగ విడిచిడి అక్షరములతో వ్రాసి వంపినయెడల చాల కృతజ్ఞులము. లేని యెడల తక్కుల తడకలై ఉపయోగము లేని ప్రకటనలై వ్యవహారపు సంగతులను వివరముగా తెలుపజాలవు. కొన్ని సమయములందు సకాలమునకు తమ ప్రకటనలను వేయజాలక త్రిప్పివేయవలసి వచ్చుచున్నది. వ్యవస్థాపకుడు.

బాపట్ల అడిషనల్ ము॥ కోర్టులో

ఫయిల్ O. S. 102/1919

వాది:—తడవర్తి శుభాగ్రామును సాకిక్ చీరాల. ప్రతివాదులు:—1 తెల్లమల కంకటముప్పయ్య, 2 అయ్యక కొల్లయ్య, గుంటూరు. డిటో యిలాకా నాగవరం ప్రతివాది సాకిక్ నెల్లూరు జిల్లా, దర్శి తాలూకా చలివేడ్ర. ప్రాంగురినోటు తాలూకు అసలు నాయువాలు రు 454-2-0 అన్న బక్కులు గాబట్టుకొనుటకు దావా చేయబడినది. అందులకు నోటీసు వాయిదా 1919 సంవత్సరం నవంబరు 26-వ తేదీ అయి యున్నది. (1852)

K. Venkata Rao, Pleader.

నర్వేయర్లు కావలెను

నాత్తవల్లూరు యెట్టిటు తాలూకు వల్లూరు, గూడూరు కారాయణపురం కారాయణ నలుకవిజక్ చేయుటకు నర్వే భాగాతెలిసిన అటుగతు నర్వేయర్లును ధిమాడి లైటుస్టాటింగు కాగా తెలిసిన ఒక డ్రాఫ్టునున్న జరుగుగా కావలసియున్నాడు గనుక ఈ కింది వివరములతో దరఖాస్తులు రే-వ నవంబరు తారీఖులోపల మాకు చేరవంపవలయును. జీతము రు 20 లు మొదలు రు 40 లకు మించవండా దరఖాస్తుదారుని నమకతనుబట్టి నిర్ధారణచేసి తెలియపరచవలెను. (1) దరఖాస్తుదారు ఇంటిపేరున్న వే. (2) పాత్ర గు అయిన తరీఖులు. (3) నర్వేయర్ల యెరుకడ యెహోదాలో యెన్ని సంవత్సరములు పనిచేసింది (4) యొగ్యతాపత్రికలకు నగల్గు వగైరా వివరములు.

మాది రెడ్డి సీతారామయ్య.

(1851) పార్టీవల్ ఆఫీసరు. నాత్తవల్లూరు యెట్టిటు, పండినూడెం, యెల్లూరు తాలూకా. 21-11-19.

ధన్వంతరి జయంతి, దేశాదు:—ఈ నెల 21 న శ్రీవేది
శ్రీధన్వంతరి జయంతి సందర్భమున విజయవాటికా ఫిక్స్ట్రై
ద్య బృందముచే బెజవాడ వద్ద కిరాలయమున జయంత్యుత్సవ
మతి కై ధన్వంతరా నాచరింపబడినది. ఉదయము కృష్ణాపూర్వ
పూజాదివిధమున, సామంతులము మహాసభయు గావించుట
నది. ప్రముఖుల నేతలు సభ నులకరించిరి. శ్రీవైష్ణవార్థ వీరయ్య
తుండు ది.వి. దియల్ గారు ఆ గౌరవవాధిపత్యము వహించిరి.
అయ్యుత్సవ భూమణ నోరి రామకృష్ణి ఏ.కె. ఏ.సి గారును
కాశీనాథుని రాజలింగ కృష్ణి, రాజవైద్యగారును తనరకొండ
జిల్లా పర్యావృ పంతులు, ది. యే. గారును, ధన్వంతరి నూర్పి
యొ ఆయనైద్ర (ప్రాశస్త్యమును నూర్పియు గంభీరపద్యా
నములు గావించి కవితలు వాచించువానినొలపించిరి. ఆ గౌర
వాధిపతిగారి యంత్యోత్సవ వ్యాసముతో సభ ముగిసెను.

బీదలకు గృహములు.

న్యాయమూర్తి శేషగిరి ఆయ్యరుగారి ఉపన్యాసము.

విల్లింగ్డ ప్రభుత్వ గ్రామసాధనకర్తల వసతి.

విల్లింగ్డ ప్రభుత్వ గ్రామసాధనకర్తల వసతి గ్రామమునందు న్యాయమూర్తి శేషగిరి ఆయ్యరుగారి 'బీదలకు గృహము' లకు విషయమై ఉత్తరవేసింది. విల్లింగ్డ ప్రభుత్వ గ్రామసాధనకర్తల వసతి విచ్చేసింది.

గవర్నరుగారు, శేషగిరి ఆయ్యరుగారు సంఘసంస్కరణాభిమానమును ప్రకటించి సంఘమున కిట్టి సేవయే ఎల్లప్పుడును పితృ దేవతలను గౌరవించుట.

ఉపన్యాసము.

పిమ్మట శేషగిరి ఆయ్యరుగారి పట్టాభిషేకము:—చెన్నపురి యందును బీదల గృహములు ఆలోచనలోనున్న బాధ్యములకు వనరులై, చెన్నపురి కంటికిని ఆలోచనలోనున్న కలిగించుచున్నవి. బీదలకు మనమెట్లు సహాయము చేయగలము! చెన్నపురియందు పౌర ఇండ్లకు వడగొట్టి ప్రాత్ర ఇండ్లకు కట్టుటకు విలువలేదు. భవనములు, పరిశ్రమలు అట్టి వనరులైనప్పటికి, ఇండ్లందు బీదలకు గృహములు కట్టుటకు కొట్టూర్యములు వినియోగించబడినవి. ఇంకొకవంతు చాలవని కూడ అభిప్రాయము సంపాదించినది. బీదలకు ఇండ్లు కట్టుటకు అప్పులు 100 కి 4 వంతున వడ్డీతో ఇవ్వవలెనని అందకు గజేంద్రుడు 1914 సంవత్సరం 11 వ తేది ప్రకటించినది. మొదలు రాజధానియందు 100 కి 3 రూపాయల వడ్డీ చొప్పున గృహములు కట్టుటకు అప్పు ఇవ్వబడుచున్నది. పార్లమెంటు చట్టము ప్రకారం అట్టి అప్పులు తిరుగు 80 సంవత్సరములలోగ నెట్టవలెనని.

అట్టి ఏర్పాటులు మొదటి మునిసిపాలిటీలో అంతయు విషయము అధికారిమిచ్చిన బాగుండును. ఆ పట్టణమున మొత్తము లెక్క ఇయ్యవలెను. ఇంటి అడ్డ కట్టి కింద ఇయ్యవలెను. ఇట్టిపద్ధతులపై చెన్నపురియందు పనిచేయవలెను. పట్టణములందు యీ విషయములకు ప్రత్యక్షించి పనిచేయుటకు సంఘములు (బోర్డు) యుటలెట్టి సామర్థ్యము ఏర్పాటుచేయవలెను. ఈ సంఘపు చర్యపై మునిసిపాలిటీలకు, లోకల్ బోర్డులకు అధికారముండవలెను.

ఇట్లు ఎవరి సాధనమునందుండవలెనని విషయము నిర్ణయించు చట్టములను ఏర్పాటు చేయవలెను. చెన్నపురి యందు ఇంటి అడ్డము అధికమగుచున్నది. ఈ విషయమై బొంబాయి నందు చట్ట మొకటి ఏర్పాటు చేసియున్నది. కలకత్తా యందు కట్టి చట్టము చేయు విషయము ఆలోచనయందున్నది. అట్టిచట్టములకు యీ పురి కూడ చేయవలెను. ముఖ్యముగ బీదలకు గృహములు విషయమై చట్ట ఏర్పాటుచువలెను.

ఇండ్లకట్టించు బాధ్యతను 20 సంవత్సరములకుండి 3 వంతుల మొదటికి, భవనము పెద్దభవనము కట్టుచుండుటకు గృహములమే ఇంకొక మొదటికి చెప్పవచ్చును. చెన్నపురి కొట్టూర్యములను వి. భవనములు ఆయిండ్లను పెద్దభవనములు కట్టుచున్నది. ఇంకొకటి బీదలకు గృహములకు బీదలకు గృహసౌకర్యములు కలగజేయుట అవశ్యము.

గ్రామసాధనకర్త గవర్నరు గారిట్లు చెప్పి:— భావగృహములకు ఉపన్యాసముమిచ్చి శేషగిరి ఆయ్యరుగారికి సభ వారి పక్షమున వందనములు సమర్పించుచున్నాను. బొంబాయి నందు పోలీసులకు, కాదసౌకర్యములకు కలగజేయుట చాలాకష్టముగ నుండును. ఇంక చెన్నపురికి కష్టములు, ఇక్కడ అకష్టములేక వాటిని కలయించుట. ఇక్కడ కూడ అట్టి కష్టములే కలగచున్నవి. ఈ కష్టములను ఒంటిమిడ్డి ఇండ్ల ఆలోచించుచు, వాటిపైనే ఒకటికి రెండుమిడ్డిలు అధికముగా కట్టిన బాగుండగా!

ఈ విషయమై ప్రభుత్వము మంత అధికముగా లేదు. జనలలోకి పాటుపడు భారములు అనేకులు గలరు. మనమందరూ పరిమితముగా కష్టపడి మహాయత్నములను విజయము చెందినాము. ఇప్పుడు ఆలోచనమై దండయాత్ర చేపడెదము. అందరూ ఏకీభవించి యుద్ధము సత్వరము. రాజపుత్ర వర్షము బాధ్యరహితమై యుండుగాక! బీదలకు ఉచిత సౌకర్యములు కలగజేయుటకు ఏర్పాటులు చేసెదము. అందరు తోడ్పడిన విజయము చెందెదము!

అగ్రామసాధనకర్త, ఉపన్యాసమునకు సర్ గార్డెన్ ప్రెసర్ గారు వందనములు సమర్పించి, వాటిని గీతముపాడుటతో సభ ముగిసెను.

స్థానికాది వార్తలు

తంజివార్తలు:—బొంబాయి నండి లండనుకు పూర్తి రేటు 4 వంతులు దీర్ఘ 10 వంతులు. లండను నండి బొంబాయికి పూర్తి రేటు 4 వంతులు దీర్ఘ 8 వంతులు.

అల్లరుల విచారణసంఘము:—ఈ సంఘము బారిష్ట్ర వ్రాయదలచిన వారందరకు మరల తెలుపబడవలెను. నెలకరి దివాన్లు ఎన్నోరి కమిటీ థిల్లి అనియే వ్రాయవలెను.

దేశీయ మహాజనసభ:—ఆయ్యరి సార సరమున కథన జరుపుటకు సభాకాలము నిర్ణయించుట దీక్షి కమిషను గారుకు మ్యూనిసిపాలిటీ నరుకు సహాయమువారికి స్థలము నొసంగి. అలసన తోటలోనే సభాకాల నిర్ణయించును.

సంగీతసమాజము:—ఈ సమాజముకు మును, సౌదర్యమహాలలో రాజపుత్ర సేవారం సాయంకాలము 6 గంటలకు భవనములైలుకు, ఆదివారము సాయంకాలము 6 గంటలకు వనపాక్షియ, సంగీతము పాడెదరు.

డిఫెన్సు క్లబ్ మిషన్ సొసైటీ:—26 వ తేది ఆదివారం లైలువారి 8 గంటలకు, వై సొసైటీ భవనమునందు (97 అడ్లాస్ట్ రోడ్) స్వామి బ్రహ్మచంద గారు 'మితవాసము' గురించి ఉపన్యసించెదరు.

అమరకలా విలాసిని:—ఈ గీత్యసమాజ ఆదరణమున రెండుతేదీవి 200 నెంబరుల కాంతాక్రమములో శుక్ర కని ఆదివారం రాత్రి 8 గంటలకు పంపగలరు. సోమ కేస శర్మ గారులకు శ్రీ మహాభాగవతాంకకథ శ్రీ రామ చరిత్రమును పునఃసంపాదించును.

ప్రపంచస్వబుద్ధి పునర్యధరణసంఘము:—వైసంఘము వారి యాజమాన్యము క్రింద 25-వ తేది కనివారం సాయంకాలము 6-80 గంటలకు, 97, నెం అడ్లాస్ట్ రోడ్ యందు స్వామి బ్రహ్మచంద గారు, యం. ఆర్. జె ఆయ్యరు గారు 'భగవద్గీత' విషయమై ఉపన్యసించెదరు.

క్రియేటటి సేవక సమాజము:—నేటి సాయంకాలము 6-గుంటలకు క్రికెట్టు పోటీతేదీవి 49 నెంబరు యింటియను శ్రీరామ్ జగన్నాథ భాగవతము వారిచే "కమలకణ్ఠము" పారికథా కాలక్షేపముగాన రూపముగా ఆగ్రమున జతప బోవుచున్నా గాన అందరు రాత్రికృతులు.

మొహదీఖాను గారు:—రంగుల నగరమున నివసించు పనికులలో మొదట భాగవతిని ఉత్పల తిరుగు బాటు ప్రారంభమున ఉద్యోగము ఉన్న కొండలకు పోక వాళ్లనుండి ఇప్పుడు మరల రంగులకు వచ్చుట కలదు. తిరుచుట భాగవతి రంగులకు వచ్చి విందు చేసిరి.

రేట్ పేయర్లు అసోసియేషను:—మదరాసు 12 నెంబరు, మునిసిపల్ డివిజన్ కష్టము చెల్లించు వారి సంఘములకు మిటింగు ఈనెల 26 తేది భావవారమునాడు వైద్య సాధనకర్త 46 కేవల సంఖ్యలకు మందిరంబున ఉదయ 8 గంటలకు, జరుగుచును. సదరమిటింగునకు సదరు డివిజన్, కష్టము చెల్లించు వారెల్లరు విచ్చేయవచ్చును.

కల్లినీటిబోర్డు:—అక్టోబరునెల 25 వ తేదిన జరుగునూజేతపు కార్యక్రమమునందలి ముఖ్యవిషయములు (1) 5 సంవత్సరముల కొక్కసరి ఫీకేట్టు విషయమై పోస్టుమాస్టరు జెనరల్ వారిచే నేటుగురించి చర్చించుట (2) దక్షిణాంధ్రాదేశమున పారిశ్రామిక అభివృద్ధి అను విషయమై డాక్టర్ స్టేజర్ గారిచే ఉపన్యాసమును ప్రకటించుట (3) "కల్యాణ" పత్రికలు వెలు అసవిషయమై మాయర్ గారిచే ఉపన్యాసమును ప్రకటించుట, ఇంకా ఇకవిషయములు.

వ్యవసాయక:—గవర్నరు సంఘసభ్యుడగు మౌగర్ గారి అధ్యక్షతక్రింద భూవాసగరమున సభ జరిగి: దీక్షి

శ్రీశైల మహాక్షేత్రము.

ఆంధ్రమహాజనులకు విన్నవము.

శ్రీ శైలక్షేత్రము భరతఖండమునందు గల పుణ్యస్థలములందు ముద్రసిద్ధమైన మహాస్థలము. కాని శివాలయములలో మూలై యాత్రికులకు మార్గమునందును శ్రీశైలక్షేత్రమునందును నీటివసతియును స్థలవసతియును లేక యాత్రికులు కష్టపడుచున్నార. శివాలయములకు బాగుచేయుటకు యాత్రికులకు సౌకర్యమును గలగజేయుటకు చాగంటి వీరమల్లి కార్యులంగము ఆయ్యవాల్ల గారు శ్రీశైలవసతియను వైకొన వనీయుచున్నారు. శ్రీ శివరాత్రి కృత్తులకు సుయము నందును వనంత సవకాశములందును మల్లికార్జునలింగం ఆయ్యవాల్ల గారు యాత్రికుల కన్నదానమును చేయుచు మహాభక్తారమును చేయుచున్నారు. భరతక్షేత్రములందును లోకోపకార పరాధములను శివాలయములకు గాని శుక్రములకు గాని అన్నదానమునకు గాని భవనములను చేసి పుణ్యము వార్జించి మల్లికార్జున లింగము గారి క్రమస్థలములకు సఫలము చేయుదురు గారి. శ్రీశైలక్షేత్రమునకు సంబంధించిన విషయములను గలగొన గోచరమును భవనమును చేయదలచినవారును నీక్రింది విధనామాలలో నెలకొట్టి ప్రాసన విషయముల వివరముల వెలుపబడును.

- 1 చాగంటి వీరమల్లి కార్యులంగము ఆయ్యవారు. శ్రీశైలము ఆశ్రమము పోస్టు, నందికొట్కూరు తాలూకా కర్నూలు జిల్లా.
2. కా. నాగేశ్వరరావు. 7 కెంబునెట్టిపి, మద్రాసు.

తామర తైలము

డబ్బా 1-కి 0.6-0. పోస్టుఖర్చులు వేటు. మా కంపెనీ తామరమును అన్ని తామర మందులవలెగాక ముఖ్యముగా పనిచేయును. ఎటువంటి దురదకలిగిన పొడలుగాయుండినను కూడ మూడుపూటలలో మా మందు మాన్పగలదు. అమృతాంజనముకిపో, గి తంబు శైలపిథి, మదరాస్

పాతావరణ సీతి

1919 సం అక్టోబరునెల 24-వ తేది శుక్రవారము.

జిల్లా ముఖ్య పరగణలు	అక్టోబరు 24 నుండి 25 వరకు	అక్టోబరు 25 నుండి 26 వరకు	అక్టోబరు 26 నుండి 27 వరకు	అక్టోబరు 27 నుండి 28 వరకు	అక్టోబరు 28 నుండి 29 వరకు
గోపాలపురము	86.1	77.1	0.56	40.18	87.91
దిశాపట్టణము	85.2	77.4	0.29	29.97	29.82
కాకినాడ	85.9	76.2	0.02	31.50	29.47
ఇంద్రావతి	82.8	74.0	...	85.68	80.87
కుంభాబాది	88.2	78.0	0.09	25.92	28.49
కర్నూలు	90.6	76.2	...	17.81	18.82
మద్రాసు	87.7	76.8	0.03	24.69	25.14
మైసూరు	84.4	70.4	...	30.24	28.88
అనంతపురము	91.8	72.6	...	31.50	20.94
అల్మోరా	90.1	72.6	...	17.08	18.85
కర్నూలు	83.4	72.6	...	18.71	23.66
దక్షిణ	90.8	77.3	...	27.18	24.79
కొంగుళూరు	85.9	67.5	...	38.00	80.08
కర్నూలు	93.2	78.0	...	25.88	29.52
నీలము	90.4	72.2	0.08	38.70	32.49
కోయంబత్తూరు	90.5	70.5	1.20	14.76	14.60

వాయుభారము హెచ్చింది. కాకినాడయందు 1/10 ఇంది హెచ్చింది. కల్యాణనీటి, దిక్కాకొండకు కష్ట ఇతర ప్రదేశములందు అధికమైంది. రాత్రి కల్యాణనీటి అన్నిచోట్ల యందును అధికముగా యున్నది. దక్షిణమున మేఘములు అధికమైంది. ఉత్తరమున క్షి:ంది. వాయువ్యార్ధత అధికమై నది. దక్షిణమున కొంచము వానపడినది. సర్కారులందును, దక్షిణముందును వాన కురియవచ్చును.

ఎడ్వర్డు. బి. రాను
అక్టోబరు వాతావరణ కార్యజ్ఞము.

World's News.

(Reuter's Agency.)

England

Mrs. Besant on Reforms. An Interview.

LONDON, October 19.

Mrs. Besant, in an interview with the "Observer" declared that the Reform Bill would not be regarded as satisfactory unless it gave fiscal autonomy and control over the budget and introduced a little responsibility into the central Government, but if these changes were made an enormous majority of politicians in India would do their very best to make it a success. She emphasised that India was very anxious to remain a part of the Empire. The prospect generally was exceedingly hopeful. She concluded "I feel that we shall win through."

India's Industrial Advance. The "Times" On Speculative Fever.

London, October 18.

The Times, in a lengthy article, discussing the industrial advance of India based on Sir Thomas Holland's evidence before the Joint Committee, draws special attention with new issues in India. It emphasises the need for checking before it leads to a crisis, which may constitute a serious setback to the enterprise.

The Cotton Trade. Flood of Foreign Orders.

London, October 19.

The Lancashire cotton spinners and manufacturers have been flooded with orders from foreign customers, since the beginning of October and it is feared that there will be a scarcity of yarn and cloth before the end of the year owing to the demand exceeding the supply.

Alleged Libel.

Mrs. Besant's Suit Against "Daily Graphic."

LONDON, October 19.

The Court of Session at Edinburgh heard counsel in the appeal for the defendants in the action by Mrs. Besant against the proprietors of the "Daily Graphic" for £1,000 damages for alleged libel. Mrs. Besant said the "Daily Graphic" taleys and calumnies stated that she was interned in India because she advocated sedition. The defendants contended that the statement was a true and fair comment.

Influenza Among Troops.

LONDON, October 19.

There were 100 cases of influenza on the troopship City of York from India, which arrived at Plymouth to-day. Many had been landed at Port Said.

Russia

Fighting in Russia. Surrender of Kronstadt.

LONDON, October 19.

The Naval and Military circles in London persist in considering the reports of the surrender of Kronstadt as merely an intelligent anticipation, but they admit that Petrograd is so closely invested that little short of a miracle can save the capital. The capture of Gatchina and Krasnoe are admitted by the Bolsheviks. The War Office states that the Estonians, co-operating with General Yudenitch, are within four miles of Krasnaja Gorka facing Kronstadt. General Denikin, advancing on Moscow, has captured 20,000 prisoners during the past week, but he has got no nearer Moscow, since the capture of Orel, while he has still not recovered Kieff, which a Bolshevik surprise attack captured on the 15th instant, and where, according to a Bolshevik bulletin, the Red troops are pursuing the enemy amid the burning suburbs.

Red Flag at Kronstadt.

LONDON, October 19.

HELSINGFORS.—The Red Flag is again flying over Kronstadt this morning. Batteries at Krasnaja Gorka were active throughout the night.

Colonel Bermond's Losses.

LONDON, October 19.

BERLIN.—The "Lokalarbeiter" Mittau correspondent admits that Colonel Bermond has lost Ust, Dvinsk and Bolderaa outside which his army is entrenched and it is resisting heavy attacks.

France

Pro-German Newspaper. French Agitators Sent to Jail.

LONDON, October 19.

PARIS.—The French men and women have been sentenced on account of the activities in connection with the "Gazette Ardenne," a pro-German newspaper published in the north of France during German occupation. Three were sentenced to death and the remainder to five and seven years penal servitude.

Strasbourg Political Conspiracy. Re Neutralisation of Alsace Lorraine.

LONDON, October 22.

PARIS.—The Havas Agency states:—The French police have discovered at Strasbourg a political conspiracy, having its origin in the German Foreign Office to bring

about the neutralisation of Alsace Lorraine. The plan of the conspirators, as set forth at their last secret meeting, was to carry on agitation in the press against French rule in Alsace and a street demonstration had been planned for the 9th November to coincide with a Spartacist outbreak in Germany.

Heroic Resistance of Verdun.

LONDON, October 22.

PARIS.—The Havas Agency states:—The Cross of the Legion of Honour, which since 1916 has attested to the heroic resistance of Verdun, will now be accompanied by the Croix de Guerre. In the address signed by M. Clemenceau, Verdun is described as a fortress hungrily covered by the enemy, but which victoriously held up its head against the most powerful efforts and redoubled strokes of its assailants.

Transfer of Enemy Tonnage to Neutral Flags.

LONDON, October 23.

PARIS.—The Havas Agency states:—The Germans, having attempted to evade conditions of the Peace Treaty in the case of merchant steamships by fictitious or real sales to Dutch shipping companies, M. Clemenceau has sent a communication to Lensher, advising the Berlin Government that the Allied Powers will not recognise any transfer of enemy tonnage to neutral flags during the war. Consequently the Supreme Council has requested Germany to surrender five ships.

America

American Shipping Strike.

LONDON, October 19.

NEW YORK.—In spite of the settlement which was arranged, the Longshoremen have not returned to work. Shipping interests have arranged to utilise strike-breakers protected by the military if the men do not return to work to-morrow.

Aviation

Trans-Continental Flight.

LONDON, October 19.

MINEALA.—Lieutenant Maynard has landed from San Francisco, being the first to accomplish the return trans-continental flight. Ten competitors have hitherto been killed in this race, in which the winner covered 5,402 miles in fifty hours flying time.

LONDON, October 22.

PARIS.—The Havas Agency states: The French Airman Poulet arrived at Brindisi yesterday.

Indian Telegrams.

(ASSOCIATED PRESS)

Simla

The N.-W. Frontier. A Press Communique.

SIMLA, October 21.

A Press communique dated the 21st October, says:—All remains quiet north of the Kurram. Gangs are still active in the Tochi and Derajat. Seven miles of copper wires were removed from the Tochi road, while in Derajat 150 camels were carried off from the Tank district and the water channel to Murtsa, Jatta, and Kaur bridge was cut on the 18th by a party from a large Wazir gang in the hills west of the former place. A large Mahsud gang was out near Draband on the 16th instant, and another was seen between Girni and Khirgi on the 18th instant. The annual migration of the Wana Wazirs to Spin plain was hastened by our air operations which had considerable moral effect. Some Tochi Wazirs have gone to Khost to spend the winter there instead of coming to India as usual. Mahsud Maliks in favour of peace endeavoured to collect a Jirga at Kaniguram on the 15th instant, but without success. The Jirga was postponed pending the return of the Maliks who had gone to Kabul. Many of the latter died in Matun while "en route" to Kabul, and the Mahsuds state that their deaths were caused by poison administered by the Afghans at the instigation of the Tochi Wazirs.

United Provinces Political Conference.

LUCKNOW, October 21.

In the course of the Presidential Address at the Political Conference at Saharanpur, Dr. M. N. Obeddar said that the first and foremost sufferer in the new era of peace to which H. E. the Viceroy referred in his opening speech at the Simla Session of the Imperial Council was the Province which had contributed its best blood and flower of its youth for the defeat of the powerful enemies of the Empire. The Delhi tragedy, the deportation of Mr. Harniman, the repressive campaign against the Indian Press, the Ahmedabad episode and numerous other events showed that bureaucracy, whatever else its weakness might be, did not lack courage to turn to account its tremendous power in the name of peace and safety. Tracing the cause of discontent, the speaker referred to the allegations made by the people of the Punjab that force had been resorted to in raising recruits and collecting money. Recruiting officers were occasionally attacked and in one instance at least a Tahsildar was killed. It could easily be imagined what provocation there must have been to induce the peaceful

Punjabees to break out into murder and assault. The speaker went on to say that Sir Michael O'Dwyer's attitude was one of unveiled antagonism. Dr. Obeddar said:—It was notorious that the strongest Lieutenant Governor had the fiercest hatred for the Indian politician. In proof thereof, besides his outburst in the Council preliminary to the deportation of political leaders, I may draw your attention to the fulminations in his memorandum on the Reform proposals. I shall refer to one of his characteristic exclamations protesting against the Government of India's policy of conciliation during the days of Mrs. Besant's release and the Montagu Reform Commissions. We now seem to be drifting into what is known as "Birrelism" in Ireland, truckling to the extreme, encouraging the idea that we are going to hand over the administration to them. In the opinion of the people there was no necessity for the Rowlett Act which had no parallel in the history of civilised nations and might have been modelled on some ukase of Russia before the revolution. He went on to deal with the events in the Punjab, and referring to the crawling order said that apparently according to General Hudson Indians were born in the world to strike the white man's imagination. He said that never was there any open rebellion or justification for martial law in the Punjab, and held Sir Michael O'Dwyer responsible for all that occurred. He condemned the Enquiry Committee as a bureaucratic committee, and suggested that an All-India Congress Sub-committee be allowed to conduct the people's case before the Committee. No reforms, he said, would be acceptable which would make possible the repeating of Punjab perils. He dealt with the Kharpur trial, the Hindu-Moslem 'entente,' the Alli Brothers and the Khalifat question. Incidentally he paid a high tribute to Sir Harcourt Butler for his sympathetic statesmanship, which is a shining contrast to O'Dwyerian extremism.

The Resolutions.

LUCKNOW, October 21.

Among the resolutions passed at the U. P. Political Conference were the following:—

Mr. Jawahar Lal Nehru moved:—"This Conference protests against the appointment by H. E. the Viceroy of the Hunter Committee to enquire into the disturbances in the Punjab and elsewhere, and urges on His Majesty's Government the appointment of an independent commission to enquire into the causes of the recent disturbances and the propriety of measures adopted in dealing with them. In the opinion of this Conference the Hunter Committee as constituted is one-sided, inasmuch as the Government of India is directly represented on it, while the people are neither properly nor sufficiently represented. This Conference is emphatically of opinion that in any event the Hunter Committee can only be acceptable if full and sufficient opportunities are afforded to the people to present their own case and to meet the case of the Government, whose policy and actions are the subject of enquiry. The Conference is of opinion that it is essential that at least one member of the Punjab Enquiry Sub-Committee be added to the Hunter Committee, and that the enquiry should be of a judicial nature, with counsel appearing on both sides."

Mr. Paranjpye, of Cawnpore, seconded the resolution.

"This Conference records its strong protest against the passing of the Indemnity Bill in defiance of Indian opinion to legalise the action of the officers of Government and others connected with the administration of martial law before justification for the promulgation and maintenance of martial law has been established."

This resolution was moved by Mr. A. P. Sen, of Lucknow, and seconded by Nawab Zulqadar Jung.

"This Conference places on record its appreciation of Sir Sankaran Nair's services to the country and in particular his resignation of the membership of the Viceroy's Executive Council as a protest against the policy pursued in the promulgation and maintenance of martial law, and its appreciation of the action taken by Rabinranath Tagore in resigning his knighthood as a protest against the policy of Government."

The resolution was moved by Hafiz Abdul Rahim and seconded by Mr. J. N. Chatterjee.

"This Conference is strongly of opinion that Lord Chelmsford has wholly forfeited the confidence of the people of India by the whole tenor of his support of the Punjab policy, and should be immediately recalled."

This resolution was moved by Mr. Syud Hussain and seconded by Mr. Bomanji.

Press Comment.

The Indian "Daily Telegraph" says:—"To judge of the Presidential speech as a whole, it may be described as an able and outspoken presentation of the people's case by a representative Indian politician, whose sincerity and patriotism at whatever value his opinions may be appraised, are unquestionable."

Bombay

Bikaner Maharaj and Savoy Hotel Speech Comments.

BOMBAY, October 24.

The "Times of India" publishes from its special correspondent at Bikaner the closing speech of H. H. the Maharaj of Bikaner at the legislative assembly in the course of which His Highness referring to the criticism of his Savoy Hotel speech said:—

Home Rule League.

I have seen it expressly stated in one place that in common with some other Princes I had from time to time expressed or been persuaded into expressing myself as wholeheartedly in favour of Home Rule League and all its propaganda. I have seldom seen greater perversion of truth. As I have publicly stated previously I in common with my brother Princes belong to no political party whatsoever. I hope I am moderate in my views. In common with many loyal Indians and Englishmen I desire to see India once again rise to full nationhood under the aegis of British Crown and attain fullest autonomy as an integral and contented part of the Empire, which will be a sure source of strength and not of weakness to Great Britain, but I have never been associated with Home Rule League in any way and have no connection with them whatsoever. What is more, I have not on a single occasion uttered a single word which might be taken to imply that I was even partially in favour of that league or its propaganda, with the extreme views and tactics of which body I am personally altogether unable to agree, and to the best of my knowledge, same applies to my brother Princes.

Domestic Affairs of British India

Continuing his Highness referred to the allegation that his action was an unprecedented and direct interference with purely domestic affairs of British India and declared - We have made it abundantly clear on many previous occasions that the Princes of India have not the slightest desire to interfere in purely domestic concerns of British India just as we would emphatically resent any interference in regard to matters concerning our internal independence and autonomy. This is a policy from which I am not aware that we have ever deviated, but in all questions of imperial or common concern the Princes have an indisputable right to and must always claim a voice not only in view of their political importance, but also in view of their territories forming a third of the area and over a fifth of the population of India.

Constitutional Reforms in British India.

The question of constitutional reforms in British India is really one of imperial and common concern and one moreover in which the Princes are more than indirectly concerned. The well being and prosperity of India and the ever increasing happiness and contentment of its people must necessarily be matters of very deep concern to every loyal Indian whether he be a British subject or resident within the territories of an Indian State. The vital considerations involved and the great issues at stake in regard to this question are not confined to British India, in a sympathetic, generous and bold handling of this question depend the happiness, loyalty and contentment of the people of India. Loyal, progressive and contented India will be an asset of immense value to the empire which in itself would be of immense advantage to all concerned including the Princes and States. Not only have the Princes a very large stake and vested interests of vital importance in the country but there is a very great and real identity of interests between the British Government and themselves, and as has been repeatedly by highest officers of the Crown they have also their duties and responsibilities as pillars that help to sustain the main roof of Imperial edifice, and partners and colleagues of the Viceroy, in the words of Lord Curzon, to share with him the burden of rule. His Highness continued - It is plain to any broad-minded person that should counsel of opponents of genuine reform prevail the feeling and political effect which would thereby be created in India would be deplorable.

Co-operation of Princes.

Surely the duty of Princes as friends and allies and in view of the identity of interests to advise the British Government on matters which in certain eventualities are likely to create disturbing situation in British India, cannot be questioned and the past precedent is forthcoming as in 1908, when Lord Minto asked for co-operation of Princes and their advice in dealing with the unrest in parts of Bengal and elsewhere. While the Princes of India can always be counted upon to throw the whole weight of their influence and resources on the side of law and order and constituted authority, as they have invariably and unflinchingly done in the past, they are, apart from all these weighty considerations which appealed to them most, promoted not unnaturally by reasons of self-interest alone, to see such a course followed as will ensure tranquility on the other side of their borders and thus avert serious trouble from crossing into their territories, for the conditions existing in British India and the attitude of the people there find their inevitable reflex in our own states. It is quite clear that any grievance and discontent in British India, still more anarchy and sedition, are bound sooner or later to spread to our states and to affect Indian rulers and their Governments. Many of us are surrounded by British territory. With increased railway, telegraph and postal facilities and spread of education and western thoughts and ideals and with large number of our state subjects carrying on business in British India, there are much more than formerly frequent and intimate interchange of ideas and opinions and greater contact between our own subjects and those of British India. It was for such reasons that I strongly felt it to be my duty not only to India but also to the Emperor and the Empire to bring to notice these facts and obvious dangers.

Central Provinces

Recrudescence of Influenza.

NAGPUR, October 23.

The Central Provinces Government in a Press Communication announces that in view of the possibility of recrudescence of influenza in these provinces a grant of Rs. 10,000 has been placed at the disposal of the Sanitary Commissioner to enable him to lay in sufficient stock of vaccine and 12,000 doses have been obtained and stored at the central vaccine institute, Nagpur. Arrangements have been made for the issue of vaccine free of charge to local bodies and private men. A further grant of Rs. 33,000 has been deposited with the Civil Surgeon to enable them to obtain sufficient stock of medicine likely to be useful in case of outbreak.

LATEST.

AMRITSAR, October 23.

The Executive Committee of the Congress Reception Committee on Wednesday resolved, in view of the special circumstances of the Punjab, to invite all Indian leaders irrespective of party to join the Amritsar Congress, invitations to be issued by the Chairman. The Committee also requested the President and the General Secretary of the All-India Congress Committee to move in the matter. Swami Sradhanand has been elected Chairman of the Reception Committee of the Amritsar Congress.

ఆ మృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమోషధము

వెల స్వల్పము
తల నొప్పులకు
పేరు పొందినది,
గుణము లేకుండిన
మీ పైకము మీకు
ఇయ్యబడును.
వనమూలికలచే
చేయబడును.
సువాసన గలది.

గుణ మధికము
పంచభాషను
చూచి కొనిన
మోస ముండదు.
ఒక సారి పరీక్షించి
చూడుడు
చక్కని డబ్బితో
వెల రా అణాలు.
అన్ని దుకాణముల
లోను దొలుకును.

ఆ మృతాంజనము డి పో,

6, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

109, ప్రభు రోడ్డు, పోర్టు, బొంబాయి

భాగ్యవంతు లేవరు ? ఆరోగ్యవంతు లే.

(1045)

ఆరోగ్యమునకు అయ్యర్వేద ఔషధములు అద్భుతములు.

వేసవికి తగిన పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

జీవామృతము	ఆమృతామలక తైలము	జంబీరరసాయనం	వంచానన లేపము
6 బొట్టలు 8-4-0	6 బొట్టలు 8-4-0	6 బొట్టలు 8-4-0	6 బొట్టలు 8-4-0
8 బొట్టలు 1-12-0	8 బొట్టలు 8-4-0	8 బొట్టలు 8-4-0	8 బొట్టలు 8-4-0

ఈ పండితులవారి దివ్యోషధము లింక ననేకములు గలవు.

శ్యాకింగు - పోస్ట్ జెఖర్లు ప్రత్యేకము. శ్యాటలాగు ప్రతులు ఉచితము.

కంటి విలాసము:
పండిట్, మదరాసు.

మేనేజరు, అయ్యర్వేదాశ్రమము, మదరాసు.
55, ఆచార్యక వీధి, మదరాసు.

స్వల్పము! సీసా 1-8 0-8-0 అణాలు మాత్రమే!!

గుణ మధికము!!

పంచభాషను చూచి కొనిన

మోసము కలుగదు.

ఆ మృతాం

జనము

అన్ని నొప్పులకు

పరమోషధము.

తలనొప్పులమాన్యును. శాయపుష్పాశ్లాశును. పార్శ్వపుష్పల బారదోలును. పోట్లను పోగొట్టును. ఇది యది యనలేని నశలవిధమైన నొప్పులకు సుజీవినికంటిది. వనమూలికలచే హిందూతేజమందు తయారు చేయబడు మంచిమందు. దీనిని విశేషములతోని అనేకులు వాడుచున్నారు. గొప్పగొప్ప వారిచే నేలకునేలు యొగ్గతా ప్రత్యేకము పొందియున్నది. అన్ని దుకాణములలోను చక్కగలదు. ఒక సారి పరీక్షించి చూడుడు.

తా మ ర తై ల ము

కొమర, తీట, ఏనుగుగడ్డ, దురద, ఉంగరములకంటిచుట్టు, రసికారకు, తెంబుక లూడిపోవుట మొదలగు చర్మరోగములకు నాశనము చేయగలదు. రాజారాణి బొమ్మను చూచి కొనుట మంచిది. వెల 0-6-0 అణా మాత్రమే

మో హి నీ తై ల ము

శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. 5 రులములు నూనెగల సీసా 1-8 రూ 0-12-0

దం త చూ ర్ణ ము

కంటి సుఖములకు దివ్యోషధము; గుణానన్యతగలియుండును. సర్వసామాన్యముగ వాడుటకు తగియున్నది. డబ్బు 1-8 రూ 0-2-0; 12-8 రూ 1-2-0 అణ.

ఆ మృతాంజనము డి పో,

109, ప్రభు రోడ్డు, పోర్టు, బొంబాయి. 6, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

ఆంధ్ర శాసనము

భోజనశాల - ఉపాహారగృహము.

321 తంబుసెట్టిపిల్లి, జార్జి టౌను చెన్నపట్టణము

ఆంధ్రులకు అనుకూలముగ

భోజనము

వంటచేయుటాహ్వానములు ఆంధ్రులు

ఫలహారము లన్నియును

ప్రశస్తముగ

నేతితోనే చేయబడును.

వాలంటీరు సిగరెట్లను

మాత్రమే వాడుదు

బజారులో యున్నట్టి రకము లన్నిటికంటె మిక్కిలి శుభ్రమైనవి. 6000 సిగరెట్లు (పది, పదిగా పాట్లములు కట్టబడి యుండు) నిండుపెట్టె 1-కి రెండు రు. 75.

8000 సిగరెట్లు (అరేబియా పాట్లములు కట్టబడి యుండు) సగముపెట్టె 1-కి రెండు రు. 87-8-0

పెద్ద కంపెనీలకు, వ్యాపారస్తులకు కమిషన్ భారా శ్రమగా నీయబడును. యేజెంట్లు కావలెను. కమిషన్, మంచి జీత మీయబడును. (1880)

పి. ఆర్. కిట్టి అందుకో, తంజావూరు.

కిర్తిశేషులైన శ్రీ జేపగుప్త సన్యాశిరాజు

కవిరాజగ్రంథములు

1. ఆంధ్ర భగవద్గీతాశ్రుతము తన్మాహాత్మ్యము (ప్రతి సంస్కృతీకమునకు సరియగు తెలుగుపద్యము 1-4-0 పారాయణ కృతులన్నియులు)

2. మిరాబాయి చరిత్రము లేక హరిశ్చంద్ర సుధారణము. ఇందు బ్రహ్మవిష్ణు మహేశ్వర ప్రోక్తములు, 0-12-0 భక్తజన కర్మరంజనములు.

3. సతీమణి-శ్రీనీతి తద్యుత్పత్తి, బాలికా పాఠశాలల కళ్యాణోపయోగము. 0-4-0

పుష్పాంజలి (Adoption of basket of flowers)

అపూర్వకల (New plot) కృ. 1-0-0.

మేనేజరు:—కవిరాజ గ్రంథమాల.

(1882) వోడవరము, విశాఖపట్టణము జిల్లా.

మెలయ చందసము

గనెరియా అను సెగింగమునకు తులారము,

(1251)

కర్మము లేదు. సిద్ధి కారితో పులియదు. ఎలుపు, తెలుపు, వచ్చు, అను మూడు విధముల సెగింగమును మూడు భాగాలలో ముచ్చును. అనేక రాజ గృహములలో వాడబడిన గొప్ప బ్రాహ్మణము. కల దబ్బీ-1-కి రు. 2-0-0. గంధర్వభార్యనీ, రాజయంద్రీ.

ఆశ్చర్యములో నాశ్చర్యము.

వివోదమైన గాలి తలగడలు.

జిటియందుకు కొకొయియొక్క మరచిలను తీసికొని వానలసినవలె గాలిని నింపుకొని మరను మునుపటికె తీసికొని

చివ యెడల మిక్కిలిసాఫ్టు కరమైన తలదిం దగును. ఆ క్షిప్రతనస్థుడు మరనుతీసి గాలియందుకొని పోయినట్లే యెడల గాలి బిడియందు గాలి యందుకొనవచ్చును ఇది కిలోబాధ గలవాటికంటె

త్రయాదీతులకును తదితర త్రయాసామగ్గమునకును మిగుల త్రయాజనకరమైనది. ఒక సారిపరీక్షించి సాఫ్టుమును పొందుట తలదిండు 1-కి అణాలు 0-8-0, తిపాలభిచ్చు త్రత్యేకము

(536) చిరునామా:—ధనలక్ష్మి కంపెనీ, నెం. 6, వెంకటేశ మిశ్రాజి, సామలకాడపేట, మద్రాస్.

జూబులు

“జూదగాండు.”

అయ్యో, మహా ప్రళయకాలమునకు కాటకము అకాంతిలో జూబులు మాత్రమే కాక అగ్రామాదులందు జూద రింగులు మొదలయి చిల్లరవోకి లక్కడక్కడ జరుగుచు కొన్ని పోలీసువారికి రిపోర్టులు కలుగుచు, కొన్ని రిపోర్టులు కాక తటస్థించుటయు జరుగుచున్నది. రిపోర్టు యిన చోటి కేసులలో పోలీసువారు సమగ్రతతో పరిశీలించుటలేదు. గ్రామాధికారులు నైపుణ్యము లేకున్నప్పుడు లగుటయు, పోలీసుకాపులలో కొందరు నైపుణ్యము లేకుండుటయు జూదరింగులకు అత్తాపాతులై చెలరేగుటకు కారణభూత మగుచున్నది. జూదములో ప్రవేశించువాడు బీదలేగాక భాగ్యవంతులు పలుకు బడి గర్వికలైన నైపుణ్య గలరు. గ్రామాదులలో పిత్తుగోరు లకు మామూలుగను. జూదరింగులకు చెలరేగుచున్న కొందరి కేసులు మొదలగుటకు కారణ భూతమగును. మాత్రమే కాక గన్నవరం, మాస్తాబాద్, నూరంపల్లి, గోపాల్ గూడెం, చిక్కవరం, ఉన్న, బండారగూడెం, వీరపల్లి, తిప్పకంట్ల, తేలగూడెం, పెద ఆవులపల్లి, పుగుటూరు, గొడవగూడెం, ఆరుమా రు, బర్రవాడ, చూనిగొండ, కలవపాడుల మొదలగు కలుగ్రా మాదులలో జూదమాడుట మిగుల ప్రబలి యున్నది. పోలీసువారు పేక్షరహితములు జేరక భాగ్యవంతుల కారణమని ప్రభుత్వము వారికి విన్నవించుచున్నాము. జూదరింగులకు సాఫ్టుమై సంత త్వరతో ప్రభుత్వమువారు రణయటకు ప్రయత్నించుట యవసరము విన్నవించుచున్నాము.

మాస్తాబాద్ శంకర వెంకటేశ్వరరావు. 18-1-19. గన్నవరం తాలూకా రైతుసంఘము కార్యదర్శి.

శ్రీ శైలమహాశైల దేవాలయము.

ఇశ్వరశాస్త్రమునకు భర్తాధికారము శ్రీమద్వంశరా చార్యస్వామివారియై యున్నది. ఆచార్య ఉత్సవాది కార్యము లు జరుపుటకుగాను వారికల్ల గొండలు కంట్రాక్టుపొంది స్వాధీనము చేయుటకేగాని యచ్చట జరుగు తోపాలోపము లు బాగుపరచరై సంవత్సరమునకు ఆదాయము 15000 రూపాయలు లేక 16000 రూపాయలు అని వివరించుచున్నాడు. ఈదివ్యక్షేత్రమునకు దోర్నాల కనమన ఒకమాధ్యమను, సంది కొటుకూరు ఆత్మకూరు - బైలాటి - భీమునిగొలను మీదుగా రెండో మార్గమును, మోదరాబాదుకట్టునుండి నీరసంగా పూటుఅరియు ఈ ప్రకారము నాలుగు తోవతర్పడియున్నది. నేలకొలది యాశ్రయము అకవసరములకు బహు కష్ట బడితేగాక శ్రమపడుచున్నాడు. ఇక దేవాలయము విషయ ము చెప్పవచ్చునట్లు. పోలీసులు, మంత్రిముఖము బహు పురాతనములై నందున ప్రంగుచున్నది. వానారూపులు తాల్పినవి కారణంలేనవి. మెట్టమెట్టకు పడియున్న ఆన్నకరములు, శ్రేణులలో ఒక ఆన్నకరము పడిపోయిన వానిని కట్టించనిది ఇక ఆత్మార్థకర్మములు

ఈ మహావిద్యార్థి పోలీసులను శ్రీశైల దివ్యక్షేత్ర దేవాలయములోని మంటపములు, ద్వారములు, పోలీసులు లు కిక్కియెత్తవలసి వివరించు కడగోచరియియుగానన్నది. ఇప్పటికి దాక్షిణ్యదేశ శ్రీకాటుగోటునెట్లు ఈ దివ్యపుణ్య క్షేత్రమును ఎంచినకు తెలిసికొనక తోడ్పడక యూరక యున్నారో తెలియదు. ఇదిగాక మామ చతుర్దశి కిరణాత్రిక వచ్చు వాకవచ్చు లిండుని చెప్పట కలదికావు. ఈదివ్యక్షే త్రమును ఎవరే కట్టింది అభివృద్ధికి తెచ్చిన వారిపల మనంత మనుటకు సంజనములేదు.

కన్నులు, పుల్లూకుంతుల రామచంద్రయ్య. ఆశ్చర్య బాగం.

నెల్లూలోని గడబిడలు

ముగ్గురు మహమ్మదీయులు చచ్చుట అయ్యో! కడదిన మూడు సంవత్సరముల నుండి వీర పంతుల దేశరా ఒకేదర్బారులు వచ్చుటచేతకు హిందవులకు లై సెన్సు ఇవ్వకుండుటచేతకు, హిందవులు ఉత్సాహము జరిపినది లేదు. తరువాత హిందవులు కిదిలూ వ్యాఖ్యలు తెచ్చి. నెల్లూరజిల్లా మునెషిఫ్ కోర్టులో హిందవులు బహిరంగ బజారులలో బడిలలగడ్డ మేళములు వాయిండుకొన వచ్చునని దిక్రీయిచ్చి. తరువాత మహమ్మదీయులు హిందవులు రాజీ పనుటకు ప్రయత్నించిరిగాని మహమ్మదీయులు రాజీపనుటకు అంగీకరించలేదు. తరువాత నెల్లూరులోని హిందవులందరు

బహిరంగగడ్డ బడి ఈ నెల 22 వ తేదీ ఉత్సవము చేయ వలయునని తీర్మానించిరి. ఈనెల 21 వ తేదీ లై సెన్సు తెచ్చు టకు కలెక్టరుగారి కద్దకు ఎరుగునీపాటి వె/కుటలంపంతులు గారి మొదలగువాడు జెల్లిరి. అందులకు వారు వెంటనండి యుత్సవము జరిపింపవలసివచ్చి దివ్యక్షేత్ర కలెక్టరు సాహెబు గారికి ఉత్తరువు చేసిరి ఎరుగునీపాటి వెంటనంతులం పంతు లుగారు లై సెన్సుతీసికొని పోలీసు ప్రేషను మీదుగా వచ్చు చుండగా వారిని ఈ నెల 21 వ తేదీ సాయంత్రం 7 గంటలకు కొందరు దుర్బాగ్యులు తలపొడ కొట్టిరి. వారికి మంచి వెబ్బులు తగిలినవి. వారిని తన్నుటచే హిందవులు నిరుత్సాహము కాక ఇంక నెక్కుడు నుత్సాహములైరి. ఈ దినము 22 తేదీ సాయంత్రము 8 గంటలకు ఉత్సవము రాజవీధిగోని ఆంజ నేయస్వామివారి దేవాలయమునందండి బహుళమేళన. పూ మారు 8 వేల హిందవులు వచ్చియుండిరి. పురమండలి నాయకు లందరు ఉత్సవములో వెంటించిరి. ఏలూరు ఆచార్య కృష్ణారావు ముంగుమారు వెంటనంతులరావులంతులు గారు మా క్రమము చేశారు. టవున్ పోలీసులు రిజిస్ట్రు పోలీసులు ముం దు నడచుచుండెను. పోలీసు దివ్యక్షేత్ర నూరంపల్లి జెంటు రహజీర్ దారు సర్కిల్ ఇన్ స్పెక్టరు మొదలగు అధికారులు ఉత్సవమునకు ముందు వైపుచుండిరి. ఉత్సవము చిన్న బజారు పోలీసు ప్రేషకులగడ్డకును మనీషుకర్తకు వచ్చుకప్పుటికి జనులవై ఖ్టు తడవొచ్చెను. ఆపుకు ముందుపోవు జనులు వెనుకకు తగ్గి నది. పోలీసులు ముందు వైపుచుండి ఆచ్చుల ఆగిరి. ఆపుకు 40 మంది మహమ్మదీయులు కత్తులు తీసికొని బజారులోనికి వచ్చి ఉత్సవము నడ్డగించిరి. అందులకు సర్కిల్ ఇన్ స్పెక్టరు గారు వారి మరలి పోయ్యవలసి చాల దూరము చెప్పిరి. అందులకు వారు నమ్మించలేదు. ఆపుకు దివ్యక్షేత్ర నూరంపల్లి జెంటుగారు అడ్డగించిన వారిని కాల్యవలసివచ్చి పోలీసు ఘాటుకు ఉత్తర్య ఇచ్చిరి. వారు వెంటనే కాలిన్. బజారులో కొంతదూరము వచ్చివతరువాత తురల కాలిన్. ముగ్గురు మహమ్మదీయులు చరిపోయినారు. కొందరు కొనయునీతో నున్నారు. హిందవులలోను మహమ్మదీయులలోను చాలమంది వెబ్బులు తగిలినవి. ఇందులో నెందరు బ్రతుకుదురో చెప్పటకు వీలులేదు. ఈరేగింపు జరుగు చున్నపుడు పురమం దురు ఉత్సవము వెంటనే నుండుట చేత మహమ్మదీయులు కామాటి వీధిలో హిందవుల యిద్దరూ ప్రవేశించి శ్రీలకు చెరచిట్లు తెలియుచున్నది మహమ్మదీయులు చాల తొం దర కలుగజేయుచున్నాడు. హిందవులందరు వికవత్సవముతో నున్నారు. హిందవులు ఉత్సవముతో పూహు 10 వేలు వరకు వచ్చియుందురని తోచుచున్నది కట్టవలంకయు అల్ల కల్లలముగా నున్నది. ఈదినము రాత్రి యెలుకుటి యల్లరులు జరుగునోయని ఆందోళనముగా నున్నది — పోలీసు వారు చక్కగా పదిచేయుటకు తోడ్పడిరి దివ్యక్షేత్రనూరంపల్లి జెంటు గారును, సర్కిల్ ఇన్ స్పెక్టరు గారును హిందవుల కృతజ్ఞ తకు పాత్రులు. ఉత్సవము జరిపించుటకు వెంటనంతుల దివ్యక్షేత్ర కలెక్టరు సాహెబు గారు గలభా ప్రాసంగము కాగానే జెల్లి పోయినారు. ఇతర విషయము లన్నియు ముందుగాని వివర ముగా తెలియదు.

నెల్లూరు విలేఖరుడు.

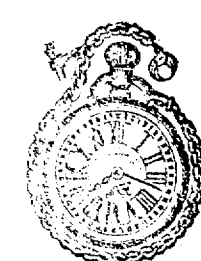
శ్రీ మైలవరం జాలభారతి సమాజమువారు ఈనెల 25-వ తేదీ శనివారం రాత్రి బెజవాడలో

సావిత్రి నాటకమును

ప్రదర్శన మొనరింతురు. తేట్లవివరం:—రు.2, 1-8-0, రు. 1, అ.8, అ. 4. (1839) కె. కట్టాభిరాయయ్య, కార్యదర్శి.

మైసూరు గడియారము వెల 1-కి రు.3-12-0 లు.

ఇది ఆఫీసులయందు ఇంటియందు మేజులపై యుం చిన చాల అందముగా నుండును. వస్త్రైక గంటయాలులలో వీనికి మించిన వేరొకటి లేదు మేలు పూచీపడెదము.

అసల్ రయల్ గెజెట్ కేసు గడియా రము 4-8-0, అసల్ రాస్కోపు గడి యారము వెల 4-0-0, జేటిలో ధరించు నికల్ గెడి గడియారము వెల 6-0-0, బ్రాస్ కేట్ గడియారము 8-8-0. వి. పి. చార్లెస్ డేలు. గ్యారంటీ యివ్వ బడును. (1761)

విలాసము:— కె. ఎ. సామి అందు కంపెనీ, 212 మింటుస్ట్రీలు, మింటుల్లింగు పోస్టు, మద్రాసు.

ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయమున వెలకుదొరకు పుస్తకముల జాబితా.

- ఆంధ్ర పత్రిక సంవత్సరాది సంచికలు.**
అనేక చిత్రనిమిత్తములతో నిండియుండును.
మొదటి సంచిక వెల ప్రతి 1-8 1-0-0
రెండవ " " 1-0-0
మూడవ " " 1-0-0
నాల్గవ " " (కొద్ది ప్రతులే) 1-8-0
ఐదవ " " 1-0-0
ఆఱవ " " 1-0-0
ఇందు విశేషా మహాసంగ్రహము చిత్రము
విశేషము.
ఏడవ సంచిక వెల ప్రతి 1-8 1-0-0
ఎనిమిదవ " " 1-0-0
తొమ్మిదవ " " 1-0-0
పదవ " " 2-0-0
6, 7, 8, 9 సంచికలలో ఆయా సంవత్సర
ములలో జరిగిన సంగ్రహము వివరములు సంక్షే
పముగా చిత్రములతో ముద్రితమై యున్నది.
ఈ పదిసంచికలను ఏక కాలమున కొనుపారితే
మొత్తము 15 రూపాయల యిచ్చెదము.
- ఆంధ్రోద్యమము.**
ఇందు ఆంధ్రమున సభాధ్యక్షుల యొక
సభ్యులను, ఆంధ్ర సభాధ్యక్షుల యొకసభ్యుల
ముఖ్య పీఠ చిత్రములు, చిత్ర శిల్పములు
సలహాముగా చక్కని శైలిలో వెదకబరచు
టతో ముద్రితమై యున్నది. వెల ప్రతి 1-8 1-8-0
- ఆంధ్ర సర్వకళాశాల: విద్యావృత్తి.**
ఇది శ్రీయుల కట్టమంచి రామలింగా రెడ్డి
గారి నిరర్థకము వెల 0-4-0
- ఆత్మజ్ఞానము.**
దయ్యముల సద్భావమును గురించిన శాస్త్రీ
యచర్చ, పా. జగన్నాథస్వామి బి. ఎ. గారి నిర
ర్థకము వెల 0-8-0
- శారదాంబ.**
సంఘమురాచార సంస్కరణమునకు మార్గ
మిందు మామబడినది. ఇది శ్రీ ధర్మబోధిని యను
నాటకము వెల 0-4-0
- శ్రీరామవిజయము.**
ఇది ఏకాంశముల చక్కనినాటకము. శోక
లై కేంకరముల రావు బి. ఏ. గారిచే వ్రాయ
బడినది వెల 0-8-0
- అమృతవల్లి.** 1-4-0
- బుద్ధచరిత్రము.** 0-8-0
విజ్ఞానచంద్రికా పరిమిత పరిశీలనలచే
మకులను బడిన కంచనవల్లి కవయ్యగారిచే అను
వాదించబడినది.
- కవిత్వతత్త్వ విచారము.**
శ్రీయుల కట్టమంచి రామలింగా రెడ్డి ఎం. ఏ.
గారిచే వెల 1-8-0
- తృణాంకణము** 0-4-0
- స్నేహలత** 0-4-0
రాయప్రోలు సుబ్బారావుగారిచే నిరర్థకము.
- ఏకభాషాపిత్రి ప్రశంస** 0-4-0
- ఆంధ్రోద్యమము**
ఆంధ్రోద్యమ శక్తియను వెలుపు చిన్ని పాత్రిక 0-2-0
- ఘోకలే చిత్రము** 0-1-0
- విలాసతరంగిణి** 0-4-0
(సాహిత్యము కేసు)

చిరునామము:—
ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయము
పోస్టు బాక్సు 212 మద్రాసు

విశేష సహితమైన డా॥ పి. డి. సావంతుని వనోపధి సారసపరిల్లా

అమృతవల్లి రక్తములను జనించు వాద్యములకు
కీటములంటి మందు. తురుపులను, మచ్చలను, గండములను
తొలగించు, ప్రాంతములను అన్ని విధములకును గలగు చర్మ
రోగములను పోగొట్టును. (28)

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుద్ధికారిణి
వనోపధి సారసపరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము,
వనోపధి సారసపరిల్లాను అన్ని విధములైన వోషములను
పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధక
మును తొలగించుటయును వోషములను పోగొట్టెడి రక్తమును
శుభ్రపరచును. శరీరాశోగ్యమును గలగజేయును. 16 రోజుల
వరకు మందులకు 4 కొన్ని బుడ్డిలో అమ్ముదును.

పాపైటరు.— పి. డి. సావంత్,
44. ఫననవాడి, నెం 2 బొంబాయి
Proprietor: P. D. SAVANT,
Fanaawadi, No. 144, No. 2, BOMBAY

కే. ఎస్. ముత్యయ్యగారి
(1827) ప్రఖ్యాతిచెందిన
నారపట్టు అంగవస్త్రములు, చీరలు.
ప్రదీపమున బాగా ఉలికికట్టుకొనుటకు చాల
యోక్తమైనది. చాల వాడగారు బట్టలు మేలుగాను
ఉండును
6 మూరలు 44 అంగులములు క్రయము రూ 4-12-0
" 50 " " " 5-0-0
" 50 " " " 6-8-0
" 50 " " " 7-8-0
16 మూరలు చీర 44 అంగులములు " 18-0-0
" మొదలు " 18-0-0
12 మూరలు 42 అంగులములు " 9-0-0
" మొదలు " 12-0-0
అన్ని విధములైన పట్టురకములు దొరకును.
కావాలగు ఉచితము.
K. S. Muthiah & Co,
SILK HOUSE, BENARES CITY.

అమృతాంజనము

చక్కని డబ్బీలో సహా సీసా 1-8 వెల 0-8-0
తలనొప్పల మాన్యును. శార్కపునొప్పల బా
దోలును వాయువు పోట్ల పోగొట్టును.
అమృతాంజనము డిప్లో - బొంబాయి, మద్రాసు.

మంచి గుణముగల శాస్త్రీయోపధములు.

బృహత్ మంజుషాదిక్వౌధ
రక్తమును శుభ్రపరచుటలో ప్రశస్తమైనది.
1 పాను సీసా రూ 0-12-0.

చంద్రవర్ణ గుటి
మూత్రవ్యాధుల యందు అమోఘముగ
పనిచేయును. తులం 1-8 రూ 1-0-0.

వాసవలేహము
దగ్గునకు మంచిమందు.
1 పాను సీసా రూ 0-10-0.

వ్యవహారములన్నియు సాంప్రదాయభావము
జరుపవలయును.

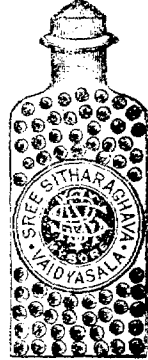
జాండూ షార్క స్మూటికర్
పరుగిచ్చు.
ఆయుర్వేద యోగముల జేయువారు
బొంబాయి నెం 13.

The Zandu Pharmaceutical Works
388 The Ayurvedic Pharmacists.
Elphinstone Road, Bombay, 13.

WANTED.
English Compositors capable and energetic.
Salary according to qualifications.
Apply to:
The Andhra Patrika Press,
7, Thambu Chetty Street, Madras.

పాశ్యపు వేంకటాచలవర్ణితులవారి ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాపథములు.

- లక్ష్మీవిలాసరసము:—**లక్ష్మీచలకుల ప్లేటోగుణు
ఈ లక్ష్మీవిలాస రసములను నిశాగ్రులు మున్నూరు. ఒకే
యొక లక్ష్మీవిలాస రసముగల సీసా శుభములను నుండేనేని
ప్లేటోకు నిశాగ్రులైన సిద్ధాపథము వేంకటాచలవారి
తామ సంతోషముగ బల్కుగలరు. దినజ్వరము, మూడవ
నాల్గవ జ్వరములు, సన్న పాతము మొదలగునవి తప్పక గుణ
మగును. సీసా 1-8 1-0-0, 5-8 1 ఇవాం. (594)
  - క్రివాన తైలం:—**ప్లేటో గడ్డకును, నందుల నొప్పి
పోవుటకును మంచిమందు. సీసా 1-8 0-8-0, 5-8 1 ఇవాం.
  - వైశ్యానరాసం:—**దీని నేమింపినట్టినుండి యే
మూత్రమును కట్టక (కలరా) వాంతిభేద, శీతభేద, అశీర్ణ
భేదము గుణము కాగలదు. సీసా 1-8 1-0-0, 5-8 1 ఇవాం.
  - బాలసఖోదయము:—**బిడ్డలకు బలకారి; తియ్యని
మందు. మందము, మలబద్ధము, అశీర్ణ భేద, కృత్రిమము, కడు
పుట్టియుండుట, ఆకలితకుండుట మొదలగునవి గుణములు
బిడ్డలు పుట్టిగలవారగుదురు. సీసా 1-8 0-12-0, 5-8 1 ఇవాం.
  - లోకామయనార కస్తూరిమత్రయం:—**బిడ్డలకు వరు
న్ము ముదిరినవారికి, బాలింతలకు ఉత్తమగు
కారి. మందము, పడిమేము, దగ్గు, అశీర్ణము,
శీతవారం, పాస్యవాములు, మలబద్ధం, జ్వ
రం, చలిజ్వరము, దుర్బలము మొదలగు యిం
కవనేక రోగములను గుణము చేయును. (801)
- 250 మాత్రము గల సీసా 0-4-0
తపాము కర్మతో 5-8 1-8 0
" " 12-8 2-18-0
" " 25-8 5-8-0
- పతి వోషములతోపాడ అనుసానము తెచ్చున పంపబడును.
శ్రీ నీలా రాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.

160 పుటల పుస్తకము ఉచితము
ఆరోగ్యమున కావ్యకావ్యమును పొందుట స్వా
భావికమైన కొన్ని విధముల అనునందులకును శ్రీ కలు
గుచున్నది. ఈ పుస్తకమున పుస్తకము ఆరోగ్యమున
ముఖ్యముగా కలగజేసి శరీరసౌఖ్యమును దృఢపరచును, ఆ
యోగ్యుని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇవాంబుగా
సేయవచ్చును. పోస్టుచార్జియు ఈ పుస్తకమును పంపిం
చును. వెంటనే వ్రాయుకోవలెను. (218)

వైద్యశాస్త్ర ముద్రాంతక గోవిందచే,
అశోకనిగమా వోషభావము, 187, బాద్మి, మద్రాసు

ప్రకటన
మహా మహాపాశ్యయ శాస్త్రము వేంకటాచలవారి
నిరర్థకమైన అమృతవల్లి రక్తములను శుభ్రపరచు (గంధములు గలవు.
జంభ్ర భాషాభిమాను తెలగననీగంధముల నమ్మకేయించదల
మైతరేని వేంకటాచలవారి కుటుంబమునకు దిగిన భవనము
ముఖ్యముగా గంధముల విమలమైన సర్వసామ్యత్యములను బడ
మగుటకు. అందునను భాషానేరకు జేయుటయును నిశ్చయము
కీటియందున్న వ్యక్తులకు కవిగారి కుటుంబమునకు సహా
యము చేయుటయును రెండు ముఖ్యములను గలగల గలవు.

1 శ్రీమతి మాధవము (నాటకము) 2 ఘటి
నాచలమాహాత్యము (ప్రబంధము) 3 లజామిలో
నాభ్యానము, (యక్షగానము) 4 సత్యనారా
యనాచలము (ప్రబంధము.)

ఈ విషయమై వివరములను తెలిసికొన గోరువార.
క్రింది చిత్రనామాకు వ్రాసికొనవలయును.
వేంకటాచలవారి కవి గంధములు
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, రెంబు నెట్టింగి, మద్రాసు.